

309203

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును

VOL. 5.

తెన్నవట్టణము 1918 నం. ఆగస్టు నెల 7 వ తేది బుధవారము

No 109

సంపుటము ౫

కాశీయాశ్రమము సంపత్తిరక్షణావళిమాసశుద్ధప్రథమం.

సంచిక ౧౦౯

అమృతంజనము

దబ్బి 1-కి 0.6-0. పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము



తలనొప్పిల మోసమును.
వాపునొప్పిల మోసమును.
మోసములను.
మోసములను.

మోసములను.

మోసములను.

విదేశములలో కూడ నీవిని వాడుచున్నారు

తామర తైలము.

తామర, తీట, గజ్జక మంచినది.

దబ్బి 1-కి 0.6-0. పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము
అమృతంజనము దీపో బొంబాయి, మదరాసు.

నర్సవృశ్చిక విషనందేవిని.

(రిజిస్టర్డ్ డ్రగ్స్ షాపు)

586

నర్సవృశ్చిక విషనందేవిని. 100 ఇంచు



ఇది ప్రతి కుటుంబమునకు దుండే
కలసిక మోక్షము. ఇంక
మూసాని, తేలియై దుర్బలత పో
ద్దగాంచుకొనుచున్నది. ఎన్నికైన
మంచిని మందు గుణములను
తేలియై మోక్షము. కాక ఎం
కొన్ని, పొము, బట్టి మొదల
విషజంతువుల కాటులను నువ్వె
గించును. కలపాకట్ 1-కి 0.8-0
పోస్టు 0.8-0. 1 దబ్బి పోస్టు
కల 0.8-0. పోస్టు 0.8-0.

కలపాకట్ 1-కి 0.8-0. పోస్టు 0.8-0.
పోస్టు 0.8-0. 1 దబ్బి పోస్టు
కల 0.8-0. పోస్టు 0.8-0.

నీవు భాగ్యవంతుడ వగుటకు

నే నొక మార్గమును చూపవచ్చునా? అట్లుయిన
“ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము” ఈ అత్యంత గ్రంథ
మీలో జన్మనీ గారడి, యోగదృష్టి, సర్వకాంక్ష
ప్రవేశవిద్య, వాయువేగ మనోవేగము, సామ్రాజ్యము, ఇం
పు ఇంద్రజాలము, క్రియాసాధనము, మంత్రశాస్త్రము, భూరి
వైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్లకే తమములు,
విచిత్ర విశోభవిద్యలు గలవు ఇంకేగాక విద్యార్థి మాయ
మయెరుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, తీవములో నమర్చి
యగుట, చునుప్పుని చంపి తిరిగి బ్రతికించుట, రోగములను
లెక్కాయచేత మూటలాడించుట, కండ్లకు గంతించు కట్టుకొని
మాడకుండా వస్తువుల కేర్లు చెప్పట, భూమిపయన గజము
యెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొద
లగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివి
నీవు అత్యంతముగా మేజిక్ చేయగలవని గ్యారంటీ యిచ్చు
చున్నాను. దబ్బి సంపాదించుట కిది నులభ మైన మార్గము.
నెలకు వందలకొలది ద్రవ్యము అర్జించుకొనరు. ఈ నెల
ఆఖరులోగా కొనువారికి మార్గమే యీగ్రంథమును రు 4 ల
కివ్వబడును. ఇతరులకు రు 15 లు. కలయవారు వెంటనే తమ
దరఖాస్తుతో కూడా ఆద్యక్షునిగా 1 రూపాయను మాత్రము
మనియార్డరు ద్వారా యీక్రింది విలాసమునకు పంపించినచో
ఆ పరమహంసమైన గ్రంథమును మిగత రు 3 లకు వి. సి.
గ పంపబడును. (894-984)
పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, పింకోలు. (మంటూరు జిల్లా)

తమ కార్యములను సకాలములో నెరవేర్చుకొను నిశ్చయించు జనులందరును

“ఎలెక్ట్రా” వాచిని కొన్నచో చాల సహాయమును పొందెదరు.

సరియైన కాలములో తమ సంకేతికస్థలములకు పోగలరు.

“ఎలెక్ట్రా”

(1049)

ఎలెక్ట్రా తివర నడక

చాల దిక్కుపెట్టినందున.

గడియారమంతయు శ్రేష్టమైన

పరికరములతో చేయబడినది.



తెన్నవట్ట 1914 సంవత్సరం జరిగిన
జాతీయ వస్తుప్రదర్శనమున గృహతైలు
స్వీసు ఎలెక్ట్రావాచికి గొప్పపహుమతి
(గ్యాండు ప్రిక్స్) లభించుచున్నది.
గొప్ప బహుమానము.

గ్వాల్కెట్ కంపెనీ, స్విస్ మేడు.

నమ్మకమైన గడియారములు. చౌకధరలు. పలువిధములగు వాచీలుగలవు. ప్రతిచోటను దొరకును.

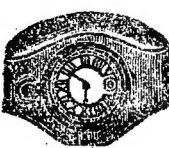
పంపు: జి. ఇ. సంపత్తుశెట్టి అండుకో, ఎన్.ప్లనేడు, మదరాసు

ఇనాం!

ఇనాం!!

ఇంగ్లీషు లీవర్ గడియారము

(1211)



ఈ చిన్న గడియారము మిగుల మేల్
నది. చూచుటకు అందముగా నుండును.
ఇండియా దేశమంతటను ప్రఖ్యాతి పొంది
యున్నది. ఈ నెల లోగా తెప్పించుకొను
వారికి మేల్లైన ఫౌంటన్ పేనా బహు

మాన విచ్చెదను. త్వరపడు. గడియారము ఒకటికి బహు
మానములో రూ. 8-8-0. 4 సంవత్సరములు గ్యారంటీ
మేల్లైన ముంజేతి గడియారముతోనున్నచో సహ. 5-12-0
మేల్లైన ముంజేతి గడియారముతోనున్నచో సహ. 7-0-0
W.R. Triumph & Co, 24, Bunder St, Madras.

మోహిని తైలము:— శ్రీ పురుషులు వాడు
టకు యోగ్యమైనది. మెదడుకు చలువ చేయును.
వెంట్రుకలు చాలకుండును. వెంట్రుకలు నునుపు
చేయును. సువాసనగలిగి యుండును. 0-12-0
అమృతంజనము, దీపో, బొంబాయి అండ్ మదరాసు

అమృతార్ణవ అవశేషము.

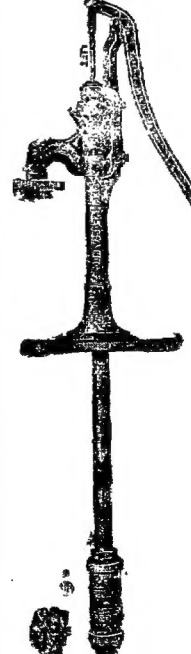
ఈ అమృతార్ణవ అవశేషమును చూచి
తి నెలమున కలిగించి యున్నచో మనము చేసి చేతి కాని
మంటల పోగొట్టును. మెదడును చల్ల చేసి శరీరమునకు
తేజస్సును కలిగించును. దీర్ఘాయు, భేదలు, తలనొప్పి,
కొమ్మనొప్పి మొదలగువానిని తప్పక నివారించును.
219 అర్థపాన దబ్బి 1-కి రు. 2-0-0.
వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవింద్,
ఆంధ్రప్రదేశ్ గవ. కార్యాలయం, 157, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

ఆత్మజ్ఞానా.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మజ్ఞానా.
కర్మముల సర్వమును మరిచి కాత్మజ్ఞానాన్ని
గ్రంథకర్త:— పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ప.
ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ డివైన్ సైన్స్, పి. బి. రి.సి.
మేనేజరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ గవ. కార్యాలయము,
పోస్టుబాక్సు 212, మదరాసు.

What is a Myers Pump

Read the following and you will
know it.
Rev. A. F. A. Nendoerffer, Mana-
ger A. E. L. M. Training School,
Rajamundry, writes on 24th April
1918:—
“I take great pleasure in refer-
ring to your Deep Well Force
Pump, which has been placed on a
72 feet deep well in the A. E. L. M.
School Compound.
Nearly 300 students of our school
have very freely used the pump for
drinking, garden and other purpo-
ses, during the past year, the pump
is as good to-day as it was on the
day it was set (one year ago). It
works very easily and has a beau-
tiful flow of water. I like the
make-up of your pump, it is neat
and attractive. I sincerely thank
you for abating givenus the fullest
value our money.
Fresh Stock Just Arrived.
We also carry a large stock of
Plows, Sugar-cane Crushers, Ferti-
lizers for Sugar-cane and other
Crops and all other agricultural
implements.
Write at once for further parti-
culars stating your requirements.
K. B. JOSHI & Co.,
321, Hornby Road Fort Bombay.



రంగుల చిత్ర పటము

ప్రతి 1-కి 0.1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0.
వి. సి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రప్రదేశ్ గవ. కార్యాలయము,
పోస్టు బాక్సు 212 మదరాసు.

కారణం: ఇది శ్రీభక్తబోధిని యాత్రా నామకము
సంపుటమునకు సంబంధించినది. దీనిని చూచుచున్నది.
అందగు జరివిశీరవలయును. వెల 0-1-0 పోస్టు 0-1-0.
ఆంధ్రప్రదేశ్ గవ. కార్యాలయము, 7 తంబుశెట్టిపేట, మదరాసు

ఇట్టి విషమదశయందు మనలో కొంతకుంది అంత రాష్ట్రము భిన్నముగ పోవలెదమట కడుంగడుకోచనీయము. అయ్యది వారికిలమునకు కళంకదాయకము. వీరికిలు గావించినను ప్రజలమాత్రము స్థిరమైయుండుట నిజమునూచకమని నాడునదగును. ఏకగ్రీవముగ పోజలు సంస్కరణమును నిరాకరించుచున్నవారు. నిరాకరింపు నని ఉపన్యసించు చున్నవారు. ఈక్షణమునందు కూడ పోజలు కాంగ్రెసు వ్యవస్థలీగు ప్రజానికనే వాంఛించుచున్నారు. బాధ్యతాయుతిపభివ్రత్యమునకు మాంటేగుగారి సంస్కరణము లెరిమాత్రము ఉపకరింపజాలవు. ఈయధిప్తాయములనే జానపదులుగూడ నిర్దీ

నమకాలికాభిప్రాయములు.

సవినాందోశనము.

మితవాదుల మనుకొను కొందఱు ప్రముఖులు కాంగ్రెసు నెడల గొంతి అనూయత జూప ప్రారంభించినారు. వీరిలో నుండేద్రాసాధ బ్యానర్జీ గారగ్రగణ్యులు. వీరు 40 సంవత్సరములనుండి హిందూజాతి రాజ్యాంగముయొక్క లోపములను, దేశీయుల స్వాతంత్ర్యాభిలాషలను వివరించుచు, తమ యభ్యుదయ వాగ్దానమును ప్రదర్శించుచుండిన మహానుభావులు. కాంగ్రెసు ప్రజ్ఞాపితులనుండి నేటికలవ వీరు మోజరు కాని కాంగ్రెసు ఒక్కటియులేదు. వచ్చుటయేకాదు. ప్రతి కాంగ్రెసునందును, దీర్ఘపన్యాసముల నిచ్చువారిలో బ్యానర్జీ గారే ప్రాథమికులు. అట్టి వీరిపట్ల తమయనుంగుసభాస్థలికై కిసుక వహించుటేకో! కదచిన కాంగ్రెసు కర్మాగారమైన సంప్రదాయము నకు విరుద్ధముగ బరిణామించెనట. కావున తాము ఆంధ్రులనుండి విముఖులగుదలట! అశ్చర్యము! కదచిన కాంగ్రెసులో బెద్దకంతముతో మాట్లాడినది బ్యానర్జీ గారే. అచ్చట స్వరాజ్య తీర్మానమును ప్రతిపాదించినదియో స్వయముగ వారే. ఏతీర్మానము నెడలను అసమ్మతిని జూపి యొడగరు. అన్ని తీర్మానములలోని కిని ప్రధానమయినది వారు ప్రతిపాదించిన స్వరాజ్య తీర్మానమే. పోనీ! కాంగ్రెసువారి మోదించిన స్వరాజ్యపతకమును నిర్మించినదెవరు? తిలకుగారా, లేక బెనెంటుగారా? వీరు కావే. బ్యానర్జీ గారి మిత్రులగు భూపేంద్రనాథ బోసుగారు, పండిత మాలవ్యగారు, డిన్నావాచాగారు, సుబ్బాగారు, శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు, సరిసింహాశర్మగారు, మొదలగు వారే ప్రథమమున 19 గురి సంవత్సరములలో నొకపతకమును తయారు చేసి, వైస్రాయిగారికి నివేదించిరి. కలకత్తా కాంగ్రెసువారి తీర్మానము కేవలము ఆ 19 గురి మోదారాండమును మాత్రమేగా జేసికొని వివరముగ వ్రాయబడినది. అంతకంటె నెక్కువలేదు. మొన్నటికరకు బ్యానర్జీగారు ప్రచురించుచున్న బంగారీ పత్రిక కాంగ్రెసు స్క్రిమును సమర్థించుచు ఎన్ని వ్యాసములకలనో ప్రకటించెను. శ్రీనివాస శాస్త్రిగారును కాంగ్రెసు స్క్రిమును సమర్థించుచు, ఒక పోత్తమును వ్రాసిరి. సుబ్బా, వాచా, చంద్రవర్మగారు గార్లు బొంబాయి ప్రెస్సిడెన్సీ సంఘము పత్రికమున కాంగ్రెసు స్క్రిమును గట్టిగ బలపఱచుచు మోదారాండమును మాంఛేగ్యుగారికి నివేదించిరి. నిజముగ కాంగ్రెసు స్క్రిము మాడరేట్లస్క్రిము అని దాని జాతకమును వెలిసినవారంగిరింపక తప్పదు. హామీయూలు వారి స్క్రిమునుండి ప్రతిఘటించక మాడరేట్ల స్క్రిమునే ఒప్పుకొనుట దుటస్థించెను. హామీయూలువాదులు తమ యాశ

తిగ కృత్రిమమును నాగు. సస్పనణములు సంపూర్ణమార్పును పొందినదాని బాధ్యతాయంతరాలను సమకూరుటకు వీలులేదు. ఇట్టియెడల అనేక లోప సమన్వితముగు నిరసస్పృహ ములను మన మంగీకరించితిమా మనయాశయములన్నియు నున్నయగును. కాబట్టి వీరిని యానన్యండియో ఖండించి కాంగ్రెసు మన్నిములగు ప్రజాభియందు గల లోపములను సవరించి ఆ ప్రకారము సంస్కరణములు ప్రపాదించబడునటుల ప్రయత్నించవలయును. అట్లయినదాని మన కెట్టి లాభమును కలుగజాలదు. పాలకపాలితులకు పరస్పరవిశ్వాస ములపడవలదు. వీరినిన్నిటిని తొలగించుటకు ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించవలయును.

త్వలో గుంటూరునందు అవసరాంధ్రరాష్ట్రీయసభ గూడ నున్నది. ఆంధ్రులందరూ ఈ నిమయమై సావధాన చిత్తులై యోచించి కృషిసల్పెదరని నమ్ముచున్నాడను.

ఆంధ్రులందరూ ప్రజాశయముల కనుగుణ్యముగ ప్రకర్తించి కాంగ్రెసు మన్నిములగు ప్రజాభియనే బాధ్యతాయంతి ప్రభుత్వమునకు మొదటిమెట్టుగ గ్రహించి ఆంగుల లోపములను సవరించి దానినే ఏకగ్రీవముగ నవలంబించుటకు శక్తివంతులవలెండగ మనోవాక్కర్మలచే ప్రయత్నించుట ధర్మము. దేశము నుద్ధరించినవారగుదురు. కాన ఆంధ్రసోదరులారా! ఈ సమయమున వృథాపుచ్చక ధైర్యముతో ప్రజాస్వామికభావములను ప్రకటించి కాంగ్రెసు మన్నిము ప్రజాభియనే కోరుడు! ఈ సమయము దాటినచో మనమెందుకు కొరగాకుందుము. ఆ లోకకల్పాణాంధు, ఆ దయాచూయుండు మనలకు సర్వవిధముల తోడ్పడుగాక!

చన్నుపురి జరుగుదుల్లి సాంబశివరావు.

ఆగస్టు 7.

యములను దగ్గించుకొని మాడరేట్ల స్క్రిమును అభిమానించి సంకమాత్రమున, మాడరేట్ల స్క్రిము, హామీయూలు స్క్రిముగ మారిపోయినా?

దీనికంతకును గారణమేమియి యుండును? నిజముగ అభిప్రాయభేద మనటకు వీలులేదు. మాడరేట్ల కూర్చిన కాంగ్రెసు పతకమును మించి ఇప్పుడేవరకు వాదించుటలేదు. ఇప్పుడు తమ పతకమును తామే వదలుకొనవలయునని మోచ్చు రించుచున్నారు. పోనీ, కాంగ్రెసు నిబంధనలు మారినవా? ఎంతమాత్రమున లేదు. మొత్త గోళ్లగారి నాయకత్వము క్రింద అలహాబాదులో చేసిన నిబంధన నూత్రము లే ఇప్పుటికిని కాంగ్రెసును బంధించి యుంచి నవి. అవేయియు సడలలేదు. ఇక బైమనస్వమునకు గారణ మేమి? మూడు సంవత్సరములనుండి “ప్రజ్ఞవాదు” లని పిలువబడువారు తిరిగి కాంగ్రెసులో బ్రవేశించిరి. నూరతు అంతును వదలివేసిరి. ఏకాభిప్రాయ ప్రాబల్యమునకై కక్షల వదలుకొనిరి. తిరిగి తిలకు, కపర్ది, పాల్, దాస్, ముంజీ, మొదలగు ప్రముఖులు కాంగ్రెసు మండలము నలంకరించిరి. బెనెంటుయొక్క ప్రాముఖ్యము మోచ్చినది. దేశములోని యువకులెల్లరు వీరి పదాంశుకరణమున నడచుటకు సంసిద్ధులైరి. వీరికి వారివై గల ఆకర్షణ మరెవరికెని లేదు. తిలకుగారి ప్రవాసశిక్షలు, బెనెంటుగారి కార్యదీక్ష, గాంధీగారి సత్కారములు, దేశీయుల హృదయమును వశీకరణము చేసికొనెను. బ్యానర్జీ, మాలవ్య, వాచా, మొదలగు ప్రాతనాయకులెక్కడో వారికి గౌరవము లేకపోలేదు. వారింతెంతకు గావించిన మహాపకారము నెవరును మఱువజాలరు. కాని వారిపలుకుబడి తగ్గినది. కారణమేమైన గానియు, తగ్గినమాటనిచ్చెయము. వీరు బెనెంటు, తిలకు, గాంధీగార్లు ఛాయలక్రిందనుండుటకు సమ్మతించురా? మాడరేట్లు, ఎక్స్ప్రెస్సులు కలయికలన ప్రాతి వెద్దల ప్రాముఖ్యము తగ్గినది. క్రొత్తవెద్దలవెల్లనము వచ్చినది. యువకుల శ్రీవశికోధనలకు ఆ గ ని వెల్లనము నకు నీర్లు వదలుకొనవలసిన దినములు వచ్చినవి. కాని ఇవి ప్రాతవెద్దల కిచ్చుమలేని విషయము. వారిమాటయే సాగవలెను. వారి నెవరును బ్రష్టింపరాదు. క్రొత్త నాయకులకు స్థానము లేదు. నూరతులునవలన గలిగిన ఎడబాటు పోయి తిరిగి కలయిక కుదురుట దోషమైనది. తిరిగి నూరతు రోజులకు బోవలయునని బ్యానర్జీగారి మనోరథము. మాడరేట్లు వీడిపోయినచో శ్రీవదారుల ఆటలెంతకాలము సాగునని వారి యాశయము. దొరలనువారు, తప్పుకత్తె వారులను తమదండ నితికి బలిగ జేసికొనెదరని తమ గట్టిసమ్మతము. అప్పుడు రాజకీయ షేక్రములో తామెక్కడ నిరాఘాటముగ రాజ్యము నేయవచ్చును. పరాస్తమైన నాయకత్వముతిరిగి ఉద్ధరింపబడును. కాని ఎంత ఆశ్చర్యంచవము! మాడరేట్లు వీడిపోవుదురాక! నవ్యభావములచే, నవశక్తిచే, విలసిల్లుయవకుల కోమల హృదయముల నెవ రాకర్షించగలరో వారే నాయకత్వము వహించగలరు గాని, దొరలనువారి దండనీతిని ఆధారముగజేసికొని, తామువైక రాగలమునుట వట్టిమానము, దేశ (దోషము. ప్రస్తుతము దేశ మతిశయమస్థితియందున్నది. ఈ సందర్భములో కక్షలు వెంచి, వికమత్వము చెడగొట్టువారు నిరకట పాలగుదురు. ఇప్పుడు కక్షలకు కాలముకాదు. అనూయతలను, కలతలను బెట్టుకొనుట కిది తిరుణముకాదు. కీర్తిప్రతిష్ఠలకు ఆశించుసమయముకాదు కేవల నావబలముతోడను తృప్తికెందిన లాభములేదు. ఎల్లరను నూడదీసికొని రాగల కాన్యకాశయము! శత్రువుల పన్నుగడలకు లొంగని నిజకాన్యవీక్ష, దేశక్షేమమునకే సమస్తాధికృతి నియ్యగల విమృశించాభిమానము, ప్రముఖుల నెల్లరను ఒక్కట్రోము త్రొక్కునదుల జేయుకలెను. అనుచరులుకూడ తమనాయకుల కాన్యనిర్వహణమును నూలవిసాధ్యముగ జేయవలయునే గాని, తేనిపో పోవాటులులను తెంచు విచ్చివాదనలను, అసహనమును బలపఱచు దూషణములను, వదలుకొనవలెను. ఇంగ్లాండులో అప్పుడే మనదేశశత్రువులు కొందఱు చేరి కుట్రలు పన్ను వారింభించిరి. ఎవ రేపన్నుగడలను బన్నినను దేశములో వైకమత్వ మున్నంతకాలము, అవన్నియు కృత్యములగును. భారతభాగ్యలక్ష్మీ దేశీయుల లక్ష్యమునందు ప్రకాశించుచు స్ఫుంఠతముల ధియము లేదు. మితవాద ప్రగవాద భేదములు వరు. ప్రపంచమంతయు స్వాతంత్ర్యప్రయత్నములచే ఘోషిల్లుచున్నది ఆ మంత్రినిష్టోపము భారతవర్షమునకూడ బ్రతిభస్మించుటలేదా? భారతీయులెల్లరును గలసి ఒక్క “మేనిస్టేట్” ప్రకటించగల సామరస్యము గల్గునప్పుడే స్వరాజ్యము సిద్ధించు.

(కృష్ణాపత్రిక)

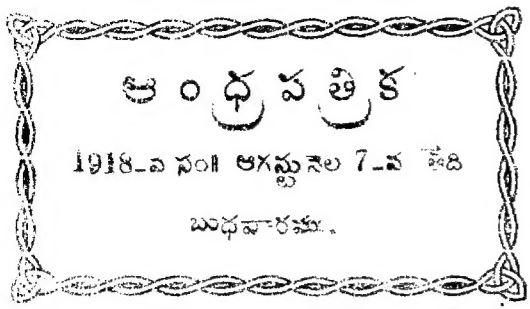
పత్రికాబహిష్కారము.

మన రాజధానిలో ప్రజాస్వాతంత్ర్యవిషయములో ధైర్యముతో జాతీయవాదుల యభిప్రాయములను వెల్లడించు హిందూ, న్యాయండియో పత్రికలను బర్మాదేశములోనికి రాకుండ నచ్చటి యధికారులు హిందూదేశ సంగతులు కాననము క్రింద నిషేధించినట్టిదికరలో నెల్లరకు వెలిసియే యున్నది. ఇప్పుడు పంజాబుదేశములో కూడ నీవిధమగు కఠినమార్గమువల్లనే పత్రికల నిరుత్సాహపఱచుటకు సర్. మేకేర్ ఓడియారుగారు దాడివెదలినది వినుట కంతయు సచారముకలుగుచున్నది. ఈ ఓడియారుగారు కొందఱు దేశీయనాయకుల తమ ప్రాంతమునకు రాకుండ నిదివరకే నిషేధించి కొంతసరకు ప్రజాస్వాదయమును కలవరపరచినారు. ఇప్పుడు జాతీయవాదుల యభిప్రాయము తమ ప్రజలకు వెలిసికే నేదోయావద కలుగుననుభయమును న్యాయండియోపత్రిక నచ్చటి చందాదారుల కందకుండ బొమ్మలక్షిసులోనే నిలిపివేయును త్రువుచేసినట్లు తెలియుచున్నది. ఇదినిశ్చయ మగునెడల పత్రికావ్యాపనకు ప్రతిబంధకమగు నీయుత్తరువు రద్దపడుటకు ప్రజానాయకులు పనిచేయుక తీరదు. నేడు న్యాయండియోపత్రికకు వచ్చిన కష్టమే రేపు హిందూ మొదలగు పత్రికలకు గూడ రావచ్చును. ప్రస్తుతము బ్రిటీషు పరిపాలకు లేవో కొన్ని రాజకీయ సంస్కరణములను మనకు ప్రసాదించవలచి మన యభిప్రాయములను వివగోరియండ నీవిధమగు యుత్తరువులతో నెవరి యభిప్రాయ మెవరికి వెలియకుండ జేయుట యెన్నటికిని న్యాయ మనిపించుకొనదు. ఈదేశపు యధికార వర్గములో లోపము బున్నయెడల పత్రికలు వాని విమర్శించినయెడల నట్టి విమర్శనలవలన నధికారులు లాభము పొందవలెనే గాని యాగ్రహించిన ప్రయోజన మేమి కలుగును? పత్రికావిమర్శనమే యధికారులకు గిట్టనియెడల నట్టిమాటను ధారాధముగ వెల్లడించిన న్యాయముగాని తమకు హితముకాని విమర్శనలన్నమాత్రమున పత్రికలపై నేదోయొక శాసనము నాధారము చేసికొని యీ విధముగ దూకుట పాడిగాదు. ఈవిధమగు కఠినచర్యలే ప్రజల కధికారుల యభిప్రాయముపై ననుమానము బుట్టింది లేనిపోని ప్రజాందోళనమునకు తోడ్పడుచున్నది. ఓడియారుగారు న్యాయండియో పత్రికను నిషేధించిన మాత్రమున ప్రజల కందలి విషయములు తెలియకుండునా? ఇతరపత్రిక లాపత్రికయందలి విషయముల నెత్తివ్రాయనా? విమర్శింపనా? అధికారులు, ప్రజలుకూడ నిజమైనసానుభూతితో హిందూదేశభాగ్యదయమునకు నిజమైన యుత్సాహముతో తోడ్పడుటకును, హిందూదేశ పరిపాలనా విధానమును ప్రజానుకూలముగ మార్పించుటకును పనిచేయుచున్న కాలములో నీవిధమగు కఠినమార్గములు ద్రోక్కి ప్రజాందోళనమును బలపఱచుటవలన భారతదేశమునకు గాని, బ్రిటీషు రాష్ట్రమునకు గాని వీ రేవిధమగు మేలు చేయుచున్నవారో బోధ పడకున్నది. రాజద్రోహపు వ్రాతలకు ముద్రాయంత్ర శాసన ముండగా దానిని విడిచి సర్వరోగ సంజీవినిగ బయలుదేరిన నూతనశాసనము నాధారపఱచుకొనుట వల్లనే మందలి ముచిచెడ్డలు ప్రజలకు తెలియగలవు.

(దేశమాత)

గోదావరిజిల్లా సామర్లకోట సమీపమునందలి జేట్ల పాలెములోని చంద్రకేళర పుస్తకభాండాగారమునకు చాలమంది పుస్తకముల నిద్దిరట.

జూలై 29-వ తేదీన ఈశ్వరచంద్ర విద్యాసాగర్లవారి వార్షికోత్సవము గుంటూరునందు పాలపర్తి నరసింహముగారి ఆధిపత్యముక్రింద జయప్రథముగా జరుపబడినది. చాల వితింకూ విలాపమునుండి పద్యములు చదువబడినవి. పిమ్మట దేశగుప్తం శేషచలపతిరావుగారు వారి చరిత్రను వృత్తముగా తెలియజేసిరి. తర్వాత కాకినాడ కాలేజీలో ఉపాధ్యాయులగు పెద్దాడ రామస్వామిగారు ఆంగ్లమున విద్యాసాగర్లవారి గుణగణంబుల గూర్చియు, భారత జాతీయాభ్యున్నతియందు సంఘ సంస్కరణములకు గల ప్రాముఖ్యమును గూర్చియు గంభీరముగను, యుక్తియుక్తిముగను నుపన్యసించిరి. భారతీయుల హస్తములయందున్న స్త్రీస్వాతంత్ర్యమును స్త్రీల కొసంగ లేకున్నచో వారు స్వరాజ్యమున కసర్దులని నడిపిరి. పిమ్మట ఆగ్రాసాధిపతి మన మీతరుణము రాజకీయ విషయములందు గోరుచున్న స్వయంనిర్ణయ మాత్రమును స్త్రీలకుగూడ నాసంగి వారు స్వతంత్ర జీవనం చేయగలవారిగా జేయబడిన విధి భారతీయులందు గలదని మెక్కి కక్కాడించిరి.



మన యినుపదారులు

యూరోపియను కంపెనీల నిర్వహణము.

సుమారు రెండుసంవత్సరముల క్రిందట సామ్రాజ్య శాసనసభలో సర్ ఇబ్రహీం రహింతుల్లాగారు ఈస్టు ఇండియా రయిలు కంపెనీతో ఇండియా గవర్నమెంటువారి కున్న ఒడంబడిక 1919 వ సం॥ డిసెంబరు 31 వ తేదీతో పూర్తి కాగానే ఆ రయిలు కంపెనీని ఇండియా ప్రభుత్వము వారే పుచ్చుకొని దానిని మన పోస్టు, టెలిగ్రాఫు శాఖలను దొరతనమువారు నిర్వహించుచున్నట్లే నిర్వహించబడినట్లు యొక తీర్మానము మన పాదింబిరి కంట్రాక్టుకు కంపెనీవారిలో తిరిగి వ్రాసి కొడక పూర్వము ఇందరి అభిప్రాయములు కనుగొన బడునని ఇండియా దొరతనమువారు జవాబిచ్చిరి. ఈ యీస్టు ఇండియా రయిలు తూర్పు బంగాళము మొదలు పంజాబువరకును వెళ్లుచున్నది. 1916-1917 వ సం॥ లో 2495 మైళ్లకు పయిగా పొడవును గలిగియున్నది. 1916-1917 వ ఆ కీ యినుపదారి నిర్మాణమునకయి 72,11,24,810 రూప్యములు వ్యయము చేయబడియెను. 1916-1917 లో టోకు ఆదాయము 11,08,91,902 రూప్యములు. నికరపు టాదాయము 7,10,37,920 రూపాయిలు. రయిలును నిర్మించుటకయి తీసికొనబడిన సాముమీద పెల్లింపబడుపడ్డి మొత్తము 1,62,94,019 రూప్యములు. వర్షాశనము (ఆన్యూయిటీ: అనగా అసలు లక్ష మొత్తములో ప్రతిసంవత్సరము కొంత భాగమును తగ్గించుచుండుట) 2,16,15,000 రూపాయిలు. కంపెనీవారికి కిక్కులు పోగా మిగిలిన లాభము 28,06,458 రూపాయిలు. ప్రభుత్వము వారి భాగముక్రింద వచ్చిన లాభము 3,03,22,443 రూప్యములు. ఈ రయిలు 1879-వ సంవత్సరము నందు ఈస్టు ఇండియా రయిల్వే కంపెనీ వారి వద్ద నుండి ప్రభుత్వమువారిచే 49,12,50,000 రూప్యములకు కొరబడినది. ఈ మొత్తములో 9,82,50,000 రూ. లను మూలధనముగా పెట్టుకొని, రయిల్వే ఇండియా గవర్నమెంటువారి దయనను, గవర్నమెంటువారిపక్షమున దానిని నడపవలసినదని ఈస్టు ఇండియా రయిలు కంపెనీవారికి ఒడంబడిక క్రింద నిచ్చిరి. ఈ కంట్రాక్టు కాలము 1919 డిసెంబరుతో పూర్తి కాబోవు చున్నది కనుక ఈ రయిలును, గవర్నమెంటు వారే స్వయముగా తీసికొని నిర్వహించవలయునా లేక కంపెనీకి తిరిగి కంట్రాక్టుక్రింద వ్రాసి యియ్యవచ్చునా అను వాదోపవాదములు జరుగుచున్నవి.

ఈ వాదములో మొట్టమొదట మనము తెలిసికొనవలసినది అమెరికా, ఇంగ్లండు దేశములలో నలే నాక ఇండియా దేశములో రయిల్వే యు ప్రభుత్వమువారివి, లేక ఇండియా ప్రజల ఆస్తి యయియున్నవి. రయిలు కంపెనీలు గవర్నమెంటు పక్షమున యేడంటులుగానుండి, ఈ యిరువదారులను నిర్వహించుచు, తాము కొంత లాభమును తీసి, మిగిలిన దానిని ప్రభుత్వమువారికి పంచిపెట్టుచున్నవి. ఒక సంవత్సరములో రయిలుల వలన

నష్టము కలిగిన యెడల గవర్నమెంటు వారి గ్యారంటీ యుండుట వలన నా నష్టమును భరింపవలసినది సర్కారువారు గాని రయిలు కంపెనీలు కావు. ఈ కంపెనీల కీ నిర్వహణ మికముం దొసంగరాదనియు, కంపెనీలతో నొడంబడిక కాలము పూర్తికాగానే ఆ రయిలుల నికముందు గవర్నమెంటువారే నడపవలసిన దనియు భారతీయులలో దృఢాభిప్రాయము కలదు. కంపెనీలు మన దేశపు రయిలులను నిర్వహించుట వలన మన కేవల రయిలు నష్టము కలుగుచున్నది. ఈ ఒక్క ఈస్టు ఇండియా రయిలు కంపెనీవారు 1916-1917 సంవత్సరములో 30 లక్షల నికరపు లాభము నీ రయిలు మూలకముగా సంపాదించి యున్నారు. రయిలు ప్రభుత్వాధీన మగుట వలన ఈ లాభ మంతయును దేశోపయోగమున కయి సంక్రిమించును. రయిలు కంపెనీలు ఆస్తి తహదీ కాకపోవుట వలనను, తమకు లాభములు తప్ప నష్టముల బాధ్యత లేక పోవుటవలనను, పరుల ఆస్తిని జాగరూకతతో కాపాడవలసిన విశేష బాధ్యతను కలిగి యుండవు. ఈ దేశపు ప్రజల సౌఖ్యము గాని, అరుకూలము గాని ఈ రయిలు కంపెనీల తలంపునకు రానేరవు. మూడవ తరగతి బుడ్డలో ప్రయాణముచేయు బీద ప్రజలస్థితి మన దేశమున దతిఘోరముగా నున్నది గాంధీ మహాశయు డీ రయిల్వేలో నెక్కు మూడవ తరగతి ప్రయాణికులు పశువులకంటె హీనముగా జూడబడుచున్నారని వ్రాసియుండెను. ఈ రయిలు కంపెనీల బోర్డులు లండనులో గలవు. మన ప్రజల కష్ట నిష్ట రములు వారికి పట్టవు. వారి పని లాభములు సరిగా వచ్చుచు న్నవా లేవా యనియే. సింలాలోనుండు రయిలు బోర్డువారికి గాని, స్థానిక ప్రభుత్వముల వారికి గాని మన ప్రతినిధులు శాసననిర్మాణసభలోను అర్జీల మూలకముగాను మన కష్టములను తెలిపినను రయిలు కంపెనీవారి కీ విషయము తెలుపబడుననియు, ఆలోచింపబడుననియు, యేదో యొక కుంటి సమాధాన మొసంగుదురు గాని ఆ కష్ట మేదో యెప్పటికిని తొలగింపరు. ఇందుకు కారణము రయిలు కంపెనీల వారు ప్రజల కుత్తరవాదులు కా కుండుట. దొరతనమువారు ప్రజల కష్టముల విషయముల వహింపవలసినంత శ్రద్ధను వహింపకుండుట. ఇండియా దేశపు రయిల్వేకు సీమలోనుండు రయిలు కంపెనీల డైరెక్టరులు, ఇండియా ప్రభుత్వము వారు, వారిక్రింద సింలాలోనున్న రయిల్వే బోర్డువారు, స్థానిక ప్రభుత్వములవారు, వీరందరును నాయకులే. ఇంతమంది పాలకులుగా నుండుటం తేసియే ప్రజల యిబ్బందులు తొలగకున్నవి. రయిలు కంపెనీలను ముందుగా తొలగించిన గాని యీ దుస్థితి తొలగనేరదు.

ఇండియా దేశపు రయిల్వే ఇంగ్లండు దేశపు వర్తకమున కనుకూలముగను ఇంగ్లీషు ప్రజల ప్రయాణములకు సౌఖ్యకరముగను నుండునట్లు నడపబడుచున్నవే గాని, ఈ రైలులను పోషించు దేశ ప్రజల సౌకర్యములే సరకు చేయబడులేదు. మూడవతరగతి ప్రయాణికులు పశువులమంద వలె బుడ్డలో త్రోయబడుచుండగా, యూరేషియనులు, యూరోపియనులు, (ఒకటి, రెండవ తరగతులను వదిలివేసినను) మూడవతరగతిలో సయితము కావలసినంత హాయిగా ప్రయాణము చేయుచుండురు. భోజనాది సదుపాయములు యూరోపియనుల కిన్నిన్ని గావు. స్పెన్సరు కంపెనీ వారి సోదాబుడ్లకు ఒకగదిని ప్రత్యేకముగా ప్రతిరయిలులోను నొసంగియున్నారు. (సోదా లేమనేడులు

రయిలులో దొరలకు కావలసినద్యును.) భారతీయులకు కావలసిన ఉపాహారపుబండిని ఈ మధ్య ఎత్తివేసినారు. ఇవి స్వల్పవిషయములే కావచ్చును. కాని యీ విషయములే రయిలు కంపెనీలవారికి భారతీయ ప్రయాణికుల సౌఖ్యమున నెంతనిగ్గత్వమో, అతిస్వల్పసౌఖ్యాకు లగు యూరోపియనులనిన వారికెంత మన్ననయో సుస్పష్టమగుచున్నది. యూరోపియను లన్ననో వారధికారులు, నోరుగలవారు, సాలకవర్గమువకు జెందిన వారు. మన మన్ననో నోరులేనివారము, పాలితులము. అదియే భేదము.

ఇక వ్యాపారి వాణిజ్య విషయములలో ఈ రయిలుల నిర్వహణము బ్రిటిషు వర్తకుల లాభముకొరకయి యుద్దేశింపబడినది. ఇంగ్లండు నుండి బొంబాయికి, బొంబాయినుండి కలకత్తాకో మదరాసుకో రయిలులో పంపు సరకుకు కేపు తక్కువ గాను, బొంబాయినుండియో, మదరాసు నుండియో, దగ్గర నున్న గ్రామమునకు వెళ్లి దేశీయుల సరకుకు రయిలుకేపు అధికముగాను నుండును. హిందూ దేశపు పరిశ్రమలకు ప్రతికూలము గాను, ఇంగ్లండు దేశపు పరిశ్రమల కెంతో అనుకూలముగాను యీ రయిలుకంపెనీల వారు చేయుచున్నారు. అందుచే స్వదేశ పరిశ్రమల నుద్ధరించుటకు మన దేశపు రయిల్వే మనకు ప్రతిబంధకముగా నుండుట లోకములో మరి యెచ్చులను లేని విపరీతము. ఈ కంపెనీలవారు స్వల్పద్యోగములను తప్ప పెద్దయద్యోగములను భారతీయుల కొసంగరు. శంకరనాయకు గారు విద్యామంత్రి యగుట కవకాశము మన దేశములో కలదు గాని మదరాసు యినుపదారికి మేనేజరు అగుటక నోమునోచు కొనలేదు. అనుభవము గల భారతీయులు దొరక నందువలన రయిలులలో పెద్ద యద్యోగములు వానికి లభించుట లేదని రయిలు కంపెనీలవారనుచున్నారు. భారతీయు లీ గొప్ప కనులను నిర్వహించగల శక్తిని నేర్చుకొనిన యెడల కంపెనీల నిర్వహణముతో నవసర ముండదనియే రయిలు కంపెనీలవారు పెద్దపనులను వారి కీయకున్నారు. తిరిఫీయతు చేయనియెడల ఈ బ్రహ్మ విద్య యెటులవచ్చునో నురూప్యాము! యూరేషియనులకు, యూరోపియనులకు ఈ రయిల్వే కరణాలయములుగా నుంచి, విద్యాధికులగు భారతీయులచే వారిదేశపు రయిల్వేను నిర్వహించునట్లు చేయకుండుటయే ఈ కంపెనీ నిర్వహణము దేశక్షేమమునకు విషతుల్య మని ఉద్ఘోషించుచున్నది.

గవర్నమెంటువారి రయిలు నిర్వహణమును పుచ్చుకొనుటవలన పెద్ద పెద్ద యద్యోగములు భారతీయులకు రాకతక్కును. అప్పుడు వారు రయిలుల నిర్వహింప వలసిన పద్ధతి నేర్చుకొందురు. హిందూ దేశ పరిశ్రమాభ్యుదయమునకు రయిలులు శోడ్పడి తీరును. భారతీయ ప్రయాణికుల కష్టము లిప్పుటివలె నుండవు. శాసనసభలలో నీ విషయములు చర్చకు వచ్చినప్పుడు అన్ని పాఠములను దొరతనమువారు రయిలుకంపెనీవారి నెత్తిమీద వేయుట కప్పుడు వీలుపడదు. కావించబడబోవుచున్న రాజ్యాంగ సంస్కరణముల వలన ప్రజాప్రతినిధుల మాటలను మునుపటి వలె నిర్లక్ష్యముచేయుటకు వీలుండదు. జనుల ప్రాబల్యము కొంతపరికలుసను వృద్ధియగును. మనము బాధ్యతాయుత స్వపరిపాలనమును నేర్చుకొనవలయునని మాంటెస్క్యూగారి సంకల్పము. రయిలులను నిర్వహించుటయు ఇండియనులు నేర్చుకొనవలసిన బాధ్యతలలో నొక్కటి. అందుచే ఈ కంపెనీల

నిర్వహణము కొంతకాలములోపల తొలగి తీరక తప్పదు. అన్నింటికంటే పెద్దకారణము ఈ రయిలు కంపెనీలు తినుచున్న లాభములు మన దేశము నకు దక్కవలయుననుట. ప్రభుత్వము వారు ప్రజలచే రయిలుల నడిపించుటవలన రయిలులకై యిప్పుడగు వ్యయములు చాలభాగము తగ్గును. మిగులు ఆదాయము దేశాభివృద్ధికయి వినియోగ పడును. తెల్లిగ్రావులను, పోస్టాఫీసులను, మరి యనేక శాఖలను పడవుచున్న ప్రభుత్వమువారు ప్రజల సహాయమువలన రయిలులను స్వంతముగా నిర్వహింప లేరని కంపెనీ డైరెక్టరు లనుట వెళ్లి మాట.

మితవ్యయమును బట్టి చూచినను, దేశలాభ మును బట్టి చూచినను, ప్రజల సౌఖ్యమును బట్టి చూచినను, ప్రభుత్వమువారికి కావలసి నంత నూతనాదాయము రాగలదను సంగతిని బట్టి చూచినను ఈ రయిలుకంపెనీలు శీఘ్రముగా మన దేశమునుండి అంతరింపవలసి యున్న పని మా యభిప్రాయము.

ఈస్తు యిండియా రయిలును 1920-వ సం॥ జనవరినుండి దొరతనమువారు స్వంతముగా నిర్వహింపలేని దేశమున కకకారముచేసినవా రగు దారు. ఇదిమందు ప్రభుత్వమువారి రయిలు నిర్వహణనీతి బడంబడికలు పూర్తి కాగానే వాటిని పుచ్చుకొనటయని ఇప్పుడే దేశమునకు చాటవలసి యున్నది. ఈ కంపెనీ నిర్వహణమువలన బాగు పడుచున్న కలకత్తా యూరోపియను పర్తకసంఘ మువారున, లండనులోని ఈస్తు యిండియా రయిలు కంపెనీవారును కంట్రాక్టును మరి కొన్ని సంవత్సరములకు వ్రాయించుకొనవలయు నని భగీరథ ప్రయత్నములను చేయుచున్నారు. ప్లేటు సెక్రటరీగారి నెంతో బలవంతమున కింగ్లండులో స్వార్థవాదపాఠశాలలు పాలు చేయుదురు. ఈ వ్యవహారములో నోరులేని యీ బీదదేశమున కేది ఊమకరమో ఆ విధముగా న్యాయశీలు రగు మాంటెగ్యూగారును, మన రాజకీయభిధిగారును చేయుదురు గాక!

హిందూదేశమున విద్య

హిందూదేశమున విద్యావ్యాపనమున కెక్కుడు ధనవ్యయ మీ సంగ్రామాసమయమున జేయుట సాధ్యమని ప్రభుత్వమువారు నుడువుటాచారమైనది. అంగ్లదేశమున ఫిషరుగారు విద్యా విషయక శాసనమును సంస్థిగతరచి బీదవిద్యార్థులకు పకార వేతనముల నొసంగుటకును, విద్యా వ్యాపనమునకు అపారధనమును వ్యయపరచుటకును ప్రయత్నించుచున్నారు. యుద్ధసమయముననే యీ బిల్లు శాసనరూపము దాల్చు నున్నది. ఇట్టి పరిస్థితులలో భారతదేశమున విద్యాభివృద్ధికివలయు ధన సాహాయ్యమును ప్రభుత్వము వారొ సంగక పోవుట విచారదాయకము.

ఈ విషయమై “ప్రిటిషు ఇండియాలోని లెక్కలు” అను గ్రంథమున ఫిండ్లేషిర్రాసుగారు వ్రాయుచు, 1916-17 సంవత్సరము వరకును గల విద్యా విషయక మగు లెక్కలను గూర్చి వివరముల దెలిపి యున్నారు. 1916-17 సంవత్సరము వరకు విద్య నభ్యసించు వారి సంఖ్య సుమారు 7,852,000 కలను. అనగా అయిదు సంవత్సరముల పూర్వముకంటె నిప్పుడు నూటికి 16 వంతున విద్య సంఖ్య వృద్ధిజెందినదని చెప్పవగును. ప్రిర్రాసుగారు కళాశాల విద్యాస్థితిని గూర్చి చెప్పుచు, ఈ విషయమున నింతకు పూర్వముకంటె కళాశాలలయందు 100 కి

47 వంతునను, వృత్తికళాశాలలయందు 100 కి 67 వంతునను వ్యయ మెక్కుడైనదని నుడువుచున్నారు. కాని, విద్యార్థుల సంఖ్యాభివృద్ధి కీవ్యయ మనుగుణ్యముగ నున్నదా, లేదా అని శంకప్రేషము చున్నది. 1916-17 సంవత్సరమునకు పూర్వము నాలుగు వత్సరములలో సుమారు 36,000 గల కళాశాలావిద్యార్థుల సంఖ్య 1916-17 సంవత్సరమునకు 58,000 వరకును హెచ్చినది. విద్యార్థుల సంఖ్య యించుమించు ద్విగణితమైనను, వారికై వెచ్చించు ధనము తదనుగుణముగ వృద్ధి కాలేదు. మన భారతదేశమున గల 61 వృత్తికళాశాలలలో మూడవ వంతు న్యాయశాస్త్రాభ్యాసమునకే వినియోగపడు చున్నది. ఇది దేశ శుభాదయ నూచకము గాదు. విద్యార్థికులు, ధనార్జనోపాయము దుర్లభ మగుచున్న యిట్టి వృత్తి నవలంబించి జూచుట కంటె, పాఠశాలిక వృత్తుల నవలంబించుట యంతయు దేశ శ్రేయోదాయకము.

ఇక ప్రాథమికవిద్యాస్థితి సంతృప్తికరము లేదని ప్రిర్రాసుగారే అంగీకరించుచున్నారు. లోయరు ప్రెమరీ తరగతులయందు 51 లక్షల మందియు, అప్పురు ప్రెమరీ తరగతులయందు 611,000 మందియు గలరని వారు తెలుపుచున్నారు. ఇందు మూలమున లోవరు ప్రెమరీ తరగతులలో నున్న బాలలలో 100 కి 89 గురు విద్యాభ్యాసమును వదలుకొనుచున్నట్లు తెల్లమగు చున్నది. దేశము నందలి ప్రజాసామాన్యము విద్యాగంధవిహీనమై నప్పుడు ప్రాథమిక విద్య విషయమై ధనము వెక్కుడు వ్యయపరచుట త్యవసరమై యుండగ, ప్రభుత్వము వారిందుల కిదివరకు కంటె నూటికి 41 వంతు మాత్రమే ధనవ్యయము వెక్కుడు చేయుట సంతృప్తికరముగ లేదు. కళాశాలల విషయమున నూటికి 47 వంతునను, వృత్తికళాశాలల విషయమున 100 కి 67 వంతునను ధన వ్యయమును హెచ్చించి, ప్రాథమిక విద్యావిషయమున 100-కి 41 వంతుననే ధన వ్యయమును వృద్ధిచేయుట పాడిగాదు. మరియు నీ ప్రాథమిక విద్యావిషయమున వెచ్చింపబడు ధనములో చాల భాగము తనిఖీలచేయు పరిమోధకారుల జీతముల కయి వినియోగింపబడుచున్నదే కాని, విద్యార్థి లాభమున కంతగా వ్యయపరుపబడుట లేదు. భారతదేశమునకు స్వపరిచాలనా ప్రథమాంతర సంస్కరణములు ప్రసాదితములు కానున్నవి. తగిన నియోజకవర్గములు లేవని మోర్లీ ప్రభువు గారిదివరకు తమ ఆభిప్రాయమును వెల్లడించిరి. అందుచే నిర్బంధించిత ప్రాథమిక విద్యను గణతవలసినదని గోఖలే మున్నగు నాయకులు ప్రభుత్వము వారిని గోరియుండిరి. కాని వారి ప్రయత్నములు ఫలవంతములు గాజాల వయ్యె. ఇప్పుడైనను, యీ విషయమై అధిక ధనమును వెచ్చించి, ఉచితప్రారంభవిద్య నొసంగి భారతీయ స్వపరిచాలనా వాంఛల యెడల తమ సానుభూతిని కార్యరూపము దాల్చునట్లు ప్రభుత్వమువారు వర్తింపవలసి యున్నది.

ఇక స్త్రీవిద్య కూడ అంత సంతృప్తికరముగ వృద్ధిచెందులలేదు. 1916-17 సంవత్సరమువరకు బాలికా పాఠశాలలలోని విద్యార్థినుల సంఖ్య 42,000 మాత్రమే వృద్ధియైనది. దేశమందంతటను మొత్తముమీద 1.25 లక్షలమంది విద్యార్థినులు మాత్రమే గలరు. మాధ్యమిక పాఠశాలలయందు 23 000 మందియు కళాశాల తరగతులలో 1,022 మందియు విద్యార్థినులు కలరు. ఈ లెక్కలను గాంచిన యెడల హిందూదేశమున స్త్రీవిద్య, అందు ముఖ్యముగ ఉన్నతవిద్య, యెంత

అసంతృప్తికరముగ నున్నదో వ్యక్తము కాగలదు. ఇందులకు అతిబాల్యవివాహములును, స్త్రీవిద్య ధనార్జనమునకు గాకపోవుటయు మాఖ్య కారణములు. ఉపాధ్యాయులు లున్న స్థలములయందు విద్యార్థినుల సంఖ్య వృద్ధిజెందుటచే, ఉపాధ్యాయులు స్త్రీవిద్యాభివృద్ధి కల్యవసర మని స్పష్టమగుచున్నది.

నీది యెట్లున్నను ప్రభుత్వమువారు విద్యా విషయమున దీక్షతో కృషిసలపిన గాని విద్యా వ్యాపనము సాధ్యము కాదు. భారత ప్రభుత్వము కూడ అంగ్లదేశము ననుకరించి, సంగ్రామసమయ మని సంకోచింపక విద్యాభివృద్ధికై పాటుపడుట దేశ ఊమకరము.

పార్లమెంటులో ఇండియా బడ్జెటు.

ఈ రోజున పార్లమెంటులో ఇండియా ఆదాయవ్యయ పత్రము చర్చన కప్పుచు. మాంటెగ్యూగారు హిందూదేశ రాజ్యాంగసంస్కరణములకు గురించి ఉపన్యసించెదరు. ప్రభువుల సభలో మాంటెగ్యూగారి నివేదనమును గురించి సిద్ధమై ప్రభువు ముచ్చటించును. ఈచర్చలకు గురించిన తంత్రీ వార్తల కొరతయి ఆసక్తితో నెరుచుచున్నాము.

దేశీయమహాసభ

దేశీయ సభాసమావేశ సమయ నిర్ణయమునకు ఆహ్వాన సంఘము బొంబాయి విగ్రహమున జిన్నాగారి ఆధ్యక్షత క్రింద సమకూడినది. కాంగ్రెసు మహాసభ అగస్టు 28, 29, 30 తేదీలగా జరుపుటకు నిశ్చయింపబడినది. గౌ. సర్దిష్టా మాజిస్ట్రేట్లెట్టు గా రాహ్యసంఘాధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడెను. ఇంచుమించు 700 మంది ఆహ్వానసంఘసభ్యులుగ జేర్చుకొనబడిరి. మనము మిగులసంధిగ్రహముననున్నామనియు, ఈ అనంతరదేశీయ మహాసభ మిగుల సఫలమైన మనియు, మితవాదులు కాంగ్రెసుసభకు బహిష్కరించి భేదభావముల బుట్టించుట న్యాయమనియు, వారందరకు సభకువిచ్చేయ ప్రార్థితులనియు జిన్నాగారు నుడివిరి. ఈ తరుణమున మితవాదు లెల్లరును జిన్నాగారి వాక్యముల దిలకించి, దేశీయమే పరమాధిక గైకొని, కాంగ్రెసుసభకు విచ్చేసి, సభ జయప్రదముగ నిర్వహింపబడుటకు దోడ్పడుదురు గాక!

న్యూ ఇండియా - హిందూపత్రికలు

చెన్నైలో రాష్ట్రీయసభయొక్క విషయనిర్ణాయకసభలో జరిగిన కొన్ని సంగతులను ప్రతితి తెలంపవచ్చుగాను సోమ వారమునాటి న్యూయిండియా పత్రికలో ప్రచురించిరి. గోస్వమిగారు నుండవలసిన విషయనిర్ణయ సభయొక్క చర్చలను గురించి పత్రికలలో వ్రాయునాడవని మేమునుకొంటిమని మదగాను ప్రేముపత్రిక వ్రాసినది. ప్రేముపత్రిక వ్రాసిన ప్రేమాటలను ముద్రించుచు హిందూపత్రిక యిట్లు వ్యాఖ్యానము చేయుచున్నది:- “విషయనిర్ణాయక సభయొక్క కార్యక్రమము రహస్యముగా తెలంపబడుచున్నది. తెలంపబడుట మృగా రీతిబంధనమును పాటించక పోవుట విచారకరము..... తెలంపవచ్చుగా భావములను, అభిప్రాయములను, వామ్యాలములను విమర్శించుట మా ప్రస్తుతోద్దేశమే కాదు. అనేక ముఖ్యాంశములలో విషయనిర్ణాయకసభ త్రిశ్రేణివాగ్ధిప్రాయమును వెల్లెచ్చినమాట నిస్సందేహమే. ముఖ్యమున ప్రథమ తీర్మానముపై పుచ్చుకొనబడిన అంగీకారాంగీకారములను బట్టి 1871 నుండి తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగను, 184 మంది అనకూలముగను నున్నట్లు తేలివది. తమిళభాషను మాటలాడు ప్రజల విషయమయి భాగ్యవతి తెలంపబడుట మృగా రీతి కల యెన్నికను గురించియు, వారితో ఆమెకుగల సంబంధములను గురించి వ్రాసిన దుఃఖకరమయిన వ్రాతను గురించియు, ప్రస్తుతిము మేమియు వ్రాయదలచుకొన లేదు. ఉపన్యాసకులను గోలచేసి మాటలాడకుండ జేయుటయు, సభలో జరిగిన దౌర్జన్య ప్రవర్తనమును ఒక్కపక్షమువారికేగాని, ఒక్క తరగతివారికేగాని ప్రవర్తింపదు..... సభాతమన సభాపక్షములవారికిని పూర్వమయిన పాండిక మడుగుట సంతోషదాయకము. ప్రతి మనజుని నునంబునుండియు శ్రోధభావ మంతరించును గాక యని తెలంచుచున్నాము.”

ఈసందర్భమున 1917 లో కలకత్తాలో జరిగినదేశీయ మహాసభయొక్క విషయనిర్ణాయకసభలో జరిగిన కొన్ని చర్చలను బయట వెల్లెంచునకయి నదరాను మొయిపత్రికా విశేషానిగురించి చెన్నైపురిలో భారతీయదైనికపత్రిక లప్పుడు వ్రాసినమాటలను వృద్ధికి తెచ్చుకొనవలయును.

రెండవ యుద్ధబుణమునకు

(1197)

ద ర ఖా స్తు లి పు డ వే క్షి త ము లు.

ఈ ఋణము నూటికి రీక్షాపన్న ఈయబడును. వృత్తిపన్ను లేదు. ఈ యుద్ధబుణ వత్తములు మరల 1921వ సంవత్సరములో నూటికి నూరురూపాయలు యివ్వబడును. 1923 వ సం॥లో గూడ నూటికి నూరురూపాయలు లియబడును. 1925సం॥లో 100-కి 108 రూ॥న్ను, 1928లో 100-కి 105 రూపాయలును పత్రములనుకొనువారి యిష్టప్రకార మీయబడును.

ఇంతకంటె భద్రమైన సొమ్ముదాచుకొనుపద్ధతి వేరులేదు.

ఈ ప్రకటననే దరఖాస్తుగ ఉపయోగించుకొనుటకు దీనిని చింపి మీ కేర్రవాసి పంపుడు.

ద ర ఖా స్తు న మూ నా.

మదరాసు బ్యాంకింగ్ వారికి,..... 1918.

కో కా ధి ప తి,

అయ్యా, ఇందుతోరూపాయలచెక్కును లేక రొక్కమును పంపుచున్నాను. దీనికోక యుద్ధబుణప్రకటనను ((పామిగరీనోటు *) సొకదాని నిప్పించిన మీ రెంతయు కృతజ్ఞుడను. ఈ ప్రత్యేక సొమ్మును ఏ సంవత్సరములో సొమ్ముకావలయునో ఆ సంవత్సర ముండనిచ్చి తక్కినవానిని కొట్టివేయుదు. * 1921, 23, 25, 28 సంవత్సరములో వాపసుచేయవలయును. | కైజరీలో ఇవ్వబడును. ఇట్లు విశ్వసనీయుడు. చేరు.....చిలగము..... (సప్తమాగ వ్రాయుడు.)

ఐ రో పా మ హా నం గ్ర మ ము

(రెండు పేజీలు.)

ఇంగ్లండు

చర్చిలుగారి అభిప్రాయములు

లండను, ఆగస్టు 5:-చర్చిలు ప్రభువుగారు లాన్సడేను ప్రభువుగారి యుత్తరమునగుర్చి తమ్ము నెత్తుకొనిన వారికి దెలుపుచు ఇట్లు వ్రాసిరి:-యుద్ధమున జయింప వలసియున్నది. ఇంకను జయింకలేదు. ఈ రెండు ద్వంద్వభావములే ప్రతివాదమునకు ప్రధానవిషయము లగుచున్నవి. ఇవి నిరాశయముల వలనను తేల్చుకొనవలయును గలిగినవి గావు. విజయమునకు బదులు ఇంకేమైన గలదని మనము మోసపోయాడను. ప్రస్తుత స్థితులలో బలము శత్రువులకున్నట్లుకన బడును గాని వాస్తవముగా మనదే బలము. యుద్ధకాలమునం దేసమయమునంగను తాను పాలించుచుండు నంతకుండి హీన బానిసలను కయిజరు ఇప్పుడు పాలించుచున్నాడు. కాని జర్మను ప్రజలు ఆచారములేకను, అల్పాచారముతోడను బాధపడుచు బ్రిటిషువాకంటె మాడింకలు కష్టము ననుభవింపచున్నారు. కాన మనము పట్టుదలబూని పనిచేసినచో జర్మనులపని నున్నయగును. ఈసంవత్సరము జర్మనులకు మూడు గొప్ప మహోపద్రవస్థితులు సంభవించినవి. బ్రిటిషు పరాసుసేనలవై వారి ముట్టడుకును, తీరముద్ధమును భగ్గుపఱుపడెను. గము దాండ్ గామోపద్రవము మిక్రిమండలిచే తొంగివెడలడెను. మిక్రిమండలి బల మపారమగునట్లు అమెరికను సేనలు విశేషముగ వచ్చుచున్నవి. వాయురంగమునందు మిక్రిమండలి బలము జనుమైనది. లోకమంతయు జర్మనీకి ప్రతిపక్షముగ నున్నది. మనము విజయము కొఱకు పట్టుదలతో శ్రమపడవలయును. ఇది బాధ్యతము. వైకినబడునట్లైనను జర్మనీ విజయమునొంది వాస్తవముగా లోపల భయకంపితమై యున్నప్పుడును అమెరికావారి పుష్కడిప్పుడే యుద్ధమున ప్రవేశించునప్పుడును రష్యా అతిహింసితము యున్నప్పుడును ఇప్పుడు సంధికి గడంగినచో అనేకసంఖ్యములను ఆసంద్భమును అతిహింసమును ఆగు పరాజయమున ధైర్యము తగ్గును. కాని లాన్సడేను ప్రభువుగారందలకే మనలకు ప్రార్థించుచున్నారు. చర్చిలు ప్రభువుగారు విల్సనుగారి వాగ్ధ్యములప్రకారము అమెరికను సోదరులతో సమముగ గడ్పట్టరలెను విషయమును నొక్కి చెప్పి అది యుద్ధాంతమునకు మూలమని చెప్పిరి. ఏలననగా జర్మను బలము యుద్ధరంగమున నిశ్శేషముగ నణగద్రొక్కబడవలెను. ఇన్ని సంవత్సరముల అమానుష కార్యములను తమవైచేసిన విధానమును జర్మను ప్రజలు విచ్చిక్షముగను, కునిశ్చయముగను భేదింపవలెను. అట్లుకానిచో జర్మను ప్రజలు తాతినా భ్రాతృత్వగర్వమున కేర్చుకొనబడరు.

ఇండియా సంస్కరణములు.

లండను, ఆగస్టు 5:-ఈనెల 6-వ తేదీన ఆర్థికపత్రము చర్చింపబడునపుడు మాంటాగూగారు సంస్కరణములను గుర్చి నడిపెదరు. అనాడే నివేదికమును గుర్చి ప్రభువుల సభలో సిద్ధపాము ప్రభువు ముచ్చటించునని ప్రెమ్మపత్రిక వ్రాసినది.

ప్రధానమంత్రి సందేశము.

లండను, ఆగస్టు 5:-ఈసందేశమును గత రాత్రి 9 గంటల కన్నీ సినిమా-హాటక-గాయక-సభా-కాలందును చదివెరి. ప్రజలు కరతాళధ్వను లోగరించిరి. బాతీయగీతము పాడబడెను.

సంధిసూచనలు.

లండను, ఆగస్టు 5:-ఎరరినిగాని ప్రతినిధిగా నియమించలేదు. శత్రుదేశమువా రెవరును సంధిసూచనలను చేయలేదు. మిక్రిమండలి వాకట్టినూచనలు చేసినవనివారు మాట తెలుపలేదని పార్లమెంటుసభలో బాల్ఫూరుగారు నడిపిరి.

ఫ్రాన్సు

జర్మనుల వలాయనము.

లండను, ఆగస్టు 5:-రెండుదినములు శత్రువులెడిరించిరి. ఫిరంగులు మున్నగువానిని మరల నమర్చుట జరిగినది. జర్మనులు సక్రమముగా వెనుకకుపోయిరి. వారనవసరముగా సొకనిముషమైనను నిరోధింపలేదు. ఫిస్సులు రెయిన్సులకు నడుమ ప్రదేశము చాలవిషమము. అచట జర్మనులు బాగుగా నెదిరించుచున్నారు. శత్రువులు ఫిరంగుల నధికముగా కాల్చి మమ్ములకు ప్రబలముగా తలపడిరి. గాని పరాసుసైన్యము చాల వోట్ల నడిసి దాటిరి. అమెరికావారును దాటిరి. ఉత్తరమున జర్మనులకు మరఫిరంగులు మెండుగాగలవు. వారివైమానికులు గూడ మరఫిరంగులను కాల్చుచున్నారు. మ్యాజెను రెయిన్సులకు మధ్యదక్షిణ తీరమున మేము తీరముగా పోరి నిరపడితిమి. నడిదిదాటుటకొరకు వాట్సునగ్గ తీరమగు పోరు జరిగినది. అది మాతముగాగా జర్మనులుమరల తలపడి యోడిరి. ప్రెయినుకు పశ్చిమమున శత్రువులు హెచ్చుగా తలపడిరి. ఆఫ్రికా పరాసువారు ఆడవులు గల కొండల మధ్యనంతన ప్రాచెను మొదలు మెస్సెలువరకు నాక్రమించిరి. హాగ్లోరు యొద్ద ప్రబలయుద్ధము జరిగినది. శత్రువు లింకను మోరిసెలలో నున్నారు.

వెస్టీ నమోపమున శత్రువుల స్థానములు.

శత్రువులు వెనుకకు పోవుచున్నను తీరముగా నెదిరించుచున్నారు. పరాసువారు బాస్పెర్రి నాక్రమించి వెంటే ఫారము యొద్దను వార్లనీకి వాయవ్యమునను సోయిసన్న యొద్దను నడిసిదాటి వెంటువనటును వశిపరుచుకొనిరి. శత్రువులు వెస్టీనె నున్న మంతెనల నన్నిటిని స్వంసముచేసిరి. శత్రువుల నింకను తరుముచున్నారు. నడికితూర్పునట్లును పరాసువారు బలమగు స్థానములను దశిపరుచుకొనిరి. వెస్టీప్రాంతమున నుండ బాలమని జర్మను లెరుగుదురుగాని వారిసేవ ఎయినును దాటుట చాలకష్టముగా నుండుటచే అసేనము.తయము అనడిసిదాటుటకు కృషియించుటకు వారు వెస్టీ ప్రాంతమున తీరముగా నెదిరించుచున్నారు. డెర్నునకోరును హోమెలును మిక్రిమండలి వశిపరుచుకొను. ఆరెండీటికినిచుభ్య శత్రువులు అంకరును పూర్తిగా దాటి వెనుకకుపోయిరి. అల్బర్టుయొద్ద స్థితి గుండిగముగా నున్నది. ఆపట్టణమున నధిభాగము జర్మనుల వశముననున్న దని తెలియుచున్నది. సోమాకు త్తరదక్షిణములయందున్న స్థానములనుండి అమీ స్స ఆ బ వెస్టీల నై కే గుటకు శత్రువులకు నుంచి అనుకూలము కలదుగాని అచట వారికి ఒత్తిడి హెచ్చగుట వలననే వారు వెనుకకు పోయియుండురు. నైకులను కాపాడుటకే జర్మనులు రిసారులు పలాయింపెయిరి. యవరాజుగా ని రూద్రప్రభుగాని మరియొకవోట ప్రబలముగ తలపడుటకు వారిటు చేయుచుండినచో నడిశీఘ్రముగా స్పష్టముకాగలదు. విజయము సొంతగల అవస్థుండ నమాను సలుపునదను పోయినదని వారు నిశ్చయించినచో నింకను వెనుకకుపోయెదరు. జర్మనులు సక్రమముగా నిదానముగా నెదిరించుచు వెనుకకు పోవుచున్నారు. తొందరగా వారి ననుసరించు వారివైని వారు విషవాయువులను వదలుచున్నారు. మాసేన రెయిన్సుకు త్తరమున సొక మైజుదూరమున నున్న లానా వల్డేట్ గ్రామమునకు కరెను. దీనిని బట్టి రెయిన్సు నాక్రమించునాకను శత్రువులు పూర్తిగా వదలుకొనిరిని స్పష్టము కాగలదు.

జర్మనుల వలాయనము.

లండను, ఆగస్టు 5:-అట్రికి పశ్చిమదిశను పలాయన మగుచున్న శత్రువులను మా సైన్యములు వెన్సింటి యున్నారు. తమ రణముఖమును తగ్గించుటయెను నేనా నష్టమును నివారించుటయెను ఆరగ్గును బలపరుచుటయెను శత్రువుల సంకల్పముగా కనబడుచున్నది. పరాసువారు ఎడమప్రక్క నున్న గుట్టను 1800 మందిని పట్టుకొనుటకు శత్రువులకు ఆఫ్రియొద్ద నిలుచుట కష్టముగా నుండియుండునని అదివారమువాడుదయమున పరాసు శిబిరమునుండి తంతివార్త పంపబడెను.

మారను వలాయనము.

ఆంధ్రుడండ ఆగస్టు 5:-ఈసారి మన యత్నము తెరవేలేదు. అనకాపూరుకు నష్టము కలగవండ చేయుట నావిధి యగుటచే ఫలితము కలగదని. తోచినందున జూలై నెల 18 వ తేదీని నేను యుద్ధమును విరమించితిని. ఎయినుకు దక్షిణమున మన సేనను చీల్చుటకు జగరలు సామగారు తలపడిరిగాని అది సాగలేదు. 19 వ తేదీని మాకు నుశ్శిగ్యము కలిగినది. మారను ప్రదేశమును లభించెనట మాటల తేటయని లండను ద్రవుగారనిరి.

జర్మనీపై విమానములదాడి.

ఆంధ్రుడండ ఆగస్టు 5:-ఆగస్టు 1 వ తేదీని బ్రిటీష్ పురముపై మిక్రిమండలివారు గలిపిన విమానపురాడిలన విశేష నష్టము గలిగెననియు, ఒకనికి మరణమును 4 గురికి గాయములును గలిగెననియు బ్రిటీష్కుండి వచ్చిన తంతివార్తలన తెలియుచున్నది.

ఆగస్టు 1-వ తేదీని యుద్ధము 10 విమానములు 28 బాంబులను వేసెననియు కొంతనష్టము గలిగెననియు 12 మందికి మరణమును, 14 మందికి గాయములును గలిగెననియు కొలొను నుండి వచ్చిన తంతివార్తలన తెలియుచున్నది.

పరాసురంగము.

లండను, ఆగస్టు 5:-(చుభ్యా 4-40) పరాసువారిట్లు ప్రకటించిరి—విశేషము లేమియులేవు. మన మడివైపు పటాలములు వెస్టీనడిని దాటుగా శత్రువులు ప్రతివోటను ప్రతిఘటించిరి.

అంధకరము

అంధకరము, అగస్త్యుని:—ఇంతటినుండి మూక మూకగా పోయి క్రతువులను తలపడు పద్ధతి మాని నైవేద్య నవ్వమును తగ్గింపవలెను. నిలువసేసేట తక్కువగా నున్నవని అంధకరము ప్రకటించెనని మాటినుష్ఠితక ప్రాసనది.

జర్మనుల విషమస్థితి

అంధకరము, అగస్త్యుని:—జర్మనులు వెన్న మైదానమున నున్నారు. పిన్నుల రెయిములకు వధ్య ఎయినునది 4 కేవులు ము పరానువారిగుండ్ల కగ్గయెన్నువి. మిత్రమండలి నత్రిడిని తగ్గించుటకు క్రతువులు తలపడుచున్నారని తెలిసినది.

మృత్యువిషయములు లేవు.

అంధకరము, అగస్త్యుని:—వ్రాయ దగిన విషయములేవి యను లేవు. వెన్ననదిని గాటిన మాసేస నన్నివోట్లను క్రతువు తెలిసిరి. వెన్నరంగమున మార్చేమియును లేదు. ఉత్తరభాగమున చిల్లర యుద్ధములు జరిగినవి. కాంతముగా నున్నదని పరానువారు తెలిసిరి.

జర్మనులు పలాయనము నొప్పుకొనుట.

మాంటిడిదరు కుత్తమున ఆవేద్యంబుకు పశ్యును తీరమునుండి మేము వెనుకకు పోతిమి. పిన్నులయొద్ద ప్రబల మగు పోరుజరుగుటచే మే మచటగూడ వెనుకకు పోతిమని జర్మనులు తెలిసిరి.

శత్రువిమానములను కూల్పుట.

అంధకరము, అగస్త్యుని:—ఈనెల 4-వ తేదీన గాలి విస్తార ముగానుండెను. పగలుమేము 6½ ఉన్నుల బాంబులను వదలి 6 విమానములను కూల్చితిమి రాత్రివిమానము తెగుర పీలతేక పోయినది.

మృత్యువీటి విటానీప్రాంతమున మేముకొంతమందిని పట్టు కొంటిమి. రాత్రి లాదెన్నీ బెఘాను ఇర్రును ఎజ్రోకుల యొద్ద క్రతువులు ఫిరంగుల నధికముగా కాల్చిరి.

బ్రిటిషువారి పురోగమనము.

పాకటు అడవియందును రాబెకుకు తూర్పునను మేము కొద్దిగా ముందుకుపోతిమి. ఈ ప్రెసుకు దక్షిణమున ఫిరంగులు కాల్చబడెను.

శత్రువిమానముల దాడి.

అంధకరము, అగస్త్యుని:—గతరాత్రి 9-80 గంటలకు శత్రువిమానములు ఇస్టాంగ్లియా తీరమునకు వచ్చెను గాని అంతకంతె ముందుకు రాజాలక పోయెను.

అంగరంగము

అంధకరము, అగస్త్యుని:—(మధ్యా. 1-20) మృత్యువీటి విటానీ ప్రాంతమునందు కొంతమంది కైడిలను పట్టుకొంటిమి. లాబానీ కడుటను రాత్రిపుట క్రతువులు తీరముగ శత్రువులను గాల్చిరి. బెత్తూర్నుకు తీరమునను పాజులూకు ఈ ప్రెసుకుకు మధ్యను శత్రువులు తీరముగ కాల్చబడినవి.

బ్రిటిషు పురోగమనము.

అంధకరము, అగస్త్యుని:—(రాత్రి 10-20) బ్రిటిషువారిట్లు ప్రకటించిరి: పికాటు అడవియందును రాబెకుకు తూర్పునను మునస్థానములను ముందుకు వెచ్చితిమి. ఈ ప్రెసుకు దక్షిణమున క్రతువులు తీరముగ శత్రువులను గాల్చిరి.

శత్రుతిరోగమనము.

అంధకరము, అగస్త్యుని:—మాంటిడిడియరు కుత్తము వందు మేము ఆటనునది పడమటిగట్టునుండియు డంబ్రాకు నుండియు వెనుకకు పోతిమనియు, ఫెస్టిసుపై తీరముద్ధము జరుగగ వెన్ననది ఉత్తరపుగట్టునకు వెనుకకుపోయితి మనియు జర్మనువారువార్త ప్రకటించుచున్నది.

బల్గేరియా

బల్గేరియా సంధిప్రయత్నములు.

ఏథెస్సు, అగస్త్యుని:—బల్గేరియనుల సంధిప్రయత్నముల సందర్భముననే ఫెర్డినాండు రాజుగారు వైస తిరుగుచున్నారని హెచ్చియాలికి నిశ్చయవార్తకు ప్రకటించుచున్నది.

అమెరికా

కవచములు.

వాషింగ్టను, అగస్త్యుని:—మ్యూయన్సులోని మృత్యు మ్యూజియమునందలి కార్యాలయమున సేర్పగులగు పనివారు ప్రాన్సులో ఆమెరికను సైనికులకు పనికేవచ్చునట్లు కవచములను జేయుచున్నారనియు, అందు కిరొకకవచములను జేపా కవచములను మున్నగునవియు పూర్వకాలమునందు పయోగింప బడుచుండినవియు చేయబడుచుండెనని యుద్ధకార్యాలయము వారు ప్రకటించిరి.

గువర్నరు

ట్రోటిష్క-లెనినుగార్లను రక్షించుట

అమెర్సిడెం, అగస్త్యుని:—సీల్డెరిని చంపుటకొక కుట్ర యేర్పడినట్లు తెలిసిందను వారు వైకిరాకలసి నచ్చినపుడెల్ల మరింత భీదముగ కాపాడుచున్నారని మాస్కోనుండి వార్త వచ్చినది.

ఫిన్లండు.

అంధకరము, అగస్త్యుని:—ఫిన్లండులో రాజసభలన (మోనార్కి-) విధాన మేర్పడవలెనని జర్మనులు పట్టుపట్టిరి.

రష్యాలో రాయబారులు.

అమెరికా ఇంజాండు, ప్రాన్సు, ఇటలీ రాయబారులు మర్యాదకు పోయిరి.

జర్మనీ-టర్కీ.

అంధకరము, అగస్త్యుని:—కాక్సునుగూర్చి జర్మనులకును టర్కీవారికిని చాల భిన్నభావములు కలిగెను. ఆస్ట్రీయావారు అల్బానియాలో తలపడుటచే మిలిషంబలిపత్తి 5 మైళ్లు వెనుకకుపోయినది. బెర్లు కుత్తరమున 5 మైళ్ల దూరమున మిలిషంబలిపేస గలదు. వెస్ట్రగ్లీనుసేవ రణరంగమునకు పోవుచున్నది. కలొనికాలోని బల్గరు సైనికులు తిరుగుబాటును మాపుచున్నారు. మొవ్వాన్సువద్ద తలపడ నిరాకరించిరి.

యుద్ధములపత్రములు:—ఈ నెల 6-వ తేదీ సరికి 25,92,68,200 ల పత్రములు విక్రయింపబడెను.

యుద్ధముల పత్రములు:—ఈనెల 5 వ తేదీ సరికి 24, 89, 98, 20 ల పత్రములు విక్రయింపబడెను.

వారాయలరావు వైద్యాగారివైస వేసు:—ఈ కేసు మరల విచారణ ప్రారంభమైనది కరండికరుగారు వైద్యాగారి పక్షమున వాదించిరి.

యజ్ఞప్రార్థనలు:—5 వ కర్తవ్య ప్రారంభమున హిందూ దేశమునందున్న భౌగముల నుండును అన్ని మతముల వారును వైశుప్రార్థనలకులకు జేసిరి.

ప్రధానమంత్రిగారి సంక్షేమము:—ప్రధానమంత్రిగారు ప్రకటించిన సంక్షేమము ప్రతి రాజప్రతినిధిగారికికూడ పంప బడినది. ఆసంక్షేమ మిదివరకే ప్రకటించబడినది.

కాంగ్రెసు సభాభ్యుత్థిత:—మాస్సున ఇమాముగారి రంగీ కరించిరి. స్థాయిసంఘమువారు మామూలు మర్యాదకు నియోజించుట తరువాతగా నున్న దని ఆహ్వానసంఘసభయందు తెలుపబడెను.

సంజాయివాకు పత్రక:—కొరతనమువారిచే ప్రకటించబడుచున్న ఈపత్రక లాహారులో 20 వేల ప్రతులు ముద్రింపబడెను. వానిలో 8 వేలు డిక్టేరినమున విక్రయింపబడెను. మరి 10 వేలు మరల అచ్చువేయుచున్నారు.

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము:—విశ్వవిద్యాలయము వారు యుద్ధసంధిసభను జరిపిరి. ఉపాధ్యక్షుడు సర్ సాండర్సుగారి రధ్యతతో నహించిరి ఉర్కటుగారు యుద్ధమును గూర్చి యుపన్యసించిరి. సర్ గురుదాసు బెనర్జీ, సర్ అపి తోష ముకర్జీ, 47 వేదప్రసాద స్వామిశాస్త్రి, సర్ నీల రత్న స్వామిగార్లు గూడ నుపన్యసించిరి.

సామ్రాజ్య యుద్ధసంఘసభ.

ఇటీవల జరిగిన సభావిషయములను ఇండియా మంత్రి రాజప్రతినిధి గారికి తంతివార్తములకముగా తెలిపిరి. 15 వ సభ జూలై నెల 25-వ తేదీన జరిగినది. ఇండియా అధినేత కేనముల ప్రజల పరస్పరాదరణనుగూర్చిన తీర్మానము చర్చింపబడినది. గతి సంకల్పరము చేయబడిన తీర్మానము స్థిరపరుపబడినది. ఇతర దేశములవారు తమదేశమునకురాకుండ నిరోధించు నధికారము ఇండియాకును ఇతర అధినేతనములకును కూడ గలదు. ఏ బ్రిటిషుదేశములోనున్న బ్రిటిషుపౌరులైనను నుటి ఏ బ్రిటిషు దేశమునకైనను సంచారార్థమును విద్యాగ్రహణార్థము ను విలాసార్థమును వాణిజ్యముకొరకును తాత్కాలిక నివాసము కొరకును వెళ్లవచ్చును. ఇతరదేశములకు పోగోరు భారతీయులకు విధించబడు మరతులను భరతఖండమునకు రాగోరు ఇతరదేశములవారికి గూడ విధించుటకు ఇండియాదొంతనము వారికిసంపూర్ణాధికారముండును. అట్లుపోగోరునకునిననించు దేశమునగలదొంతనమువారు వివరములను అనుచుతి చిటియందు వ్రాయవలెను. ఏ దేశమున కతడు పోగోరునో ఆ దేశపు రాయబారి గూడ వానివైసి సంకేతము చేయవలెను. తాత్కాలిక నివాసమునకు గాని కార్యకర్తత్వతికి గాని కార్యకర్తనివాసము నకుగాని పోగోరినదేశమువారి రంగీకరింపక సోయినచో నట్లు పోగోరు నతడు జరుపవలెను. ఇదివరకే ఇతరదేశములలో స్థిర నివాస మేర్పరుచుకొనిన భారతీయు లొక్క భార్యను ఆ మే బిడ్డలను మాత్రమే తీసికొని పోనర్తులు. ఆ భార్యను వివాహిత యనియు బిడ్డల న్నాయ సంతానయనియు ఇండియా దొంతనమువారు ప్రవచితము నీయవలెను. ఈతీర్మాన మన్ని దేశములవారికిని పంపబడినది.

ప్రత్యేక కాంగ్రెసు ఆహ్వానసంఘసభ.

ఈనెల 28-29-30 తేదీలను బొంబాయిలో కాంగ్రెసు సభను జరుపుటకు నిశ్చయింపబడినది. అటుపిమ్మట మాస్సిము లీనుసభ జరుగును. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షతకు సర్వజనామోక మడగు నొకరు లభింపవచ్చును. అతని ప్రత్యుత్తరము నెదురు చూచుచున్నాము గాన ప్రస్తుతము ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుని నియోజనమును నిలుపదగునని ఆసభ కార్యక్షతి వహించిన జిన్నాగారు నడిపిరి. అంతలో యము నా దానుగారు వచ్చిరి. అగ్గీకారము తెలుపబడినందున తీర్మానము నుకపాదింప జిన్నాగారు యమునాదానుగారిని కోరిరి. గౌరవార్థ ప్రభు 47 వేల మాన్చీష్టి పెట్టిలుగారిని స్వాగత సంఘాధ్యక్షతకు యమునాదానుగా తుపచాదించిరి. పట్టులుగా రణవదిం చిరి. కరతాళభ్యులుతో తీర్మానముంగీకరింపబడెను. పురుడు స్థితి చాల విషమముగా నున్నది. యిట్టి తరుణమున ప్రత్యేక కాంగ్రెసుసభ జరుగదలసియున్నది. ఇదివర కిట్టి విషమదశ కాంగ్రెసు తెన్నుడును కలగలేదు ఎవరును తమ నిశ్చయములను వదలకొన సక్కిరలేదు గాని ఆవసరమగు నాగ్రహమును చూడగూడదు. ఎల్లవారును కాంతముగ నాలొచింపవలెను గాని ఇతరు లాడించిన ట్లాడనూడదు. కొంతమంది కాంగ్రెసు సభ్యులు కాంగ్రెసుసభకు రానిని పత్రికలలో వ్రాయబడెను. ఆవార్త సరిగాదు. ఎవరును తమనికే తమను మార్చుకొనసక్కిరలేదుగాని భేదములను కలిగింపవచ్చును. మిత్రులగు లందరును సభకురాదగును. ఈ విషయమును గూర్చి సేను మిత్రులారుల నాయకులతో మాట్లాడితిరి. వారిలో పశ్చిమప్రదేశ మంతగా లేదు. కాన కొంతకాల మాగియైన అన్ని వర్గములలోనుండియు ఉపాధ్యక్షులను నియోజించుట సముచిత మని నేను తలంచెదను. ఈ సభ ఒక వర్గము, వారి సభ గాక ప్రజలందరును కలసి చేసిన సభిగానుండదగునని జిన్నాగారినిరి. బుధవారమువరకును ఉపాధ్యక్షునియోజనము నాపదగునని యమునాదాను గారుపచాదించిరి. అందులకు సభవారంగీకరించిరి. స్వాగత సంఘమున 760 మంది చేరిరి.

గాయములు తిగిలిన సైనికులకు విందు:—లక్నోపట్టణమున వైద్యశాలలోనున్న గాయములు తిగిలిన సైనికులకు రాయి సాపాటు దుర్గాప్రదారుగారు ఈ నెల 4-వ తేదీన మృష్టాన్నభోజన మిడిరి. చాలమంది యుద్ధ్యులూరిండును చూడవచ్చిరి ఆనాడు సాయంత్రము లాలా కాగీదరణగారు మరియొక విందుచేసిరి. లక్నో కమిషనరుగూడ విందును చూడవచ్చెను. మహాత్ములములు ప్రత్యేక ప్రార్థనలకు జరిగిరి. మధ్యాహ్నము సేన వీధుల వెంట తిరిగెను.

சா. து. 27 க. 2. 2. 2.

The Great War.

(O)
(Reuter's Agency)

Great Britain

The Premier's "Hold Fast" Message. Read in All Public Places.

LONDON, August 6.
Mr. Lloyd George's "Hold Fast" message was read in every theatre, music hall, cinema and public meeting at nine o'clock last night and was received with loud cheering and the singing of the national anthem.

Ending the War.

Mr. Winston Churchill's Views.

Lord Lansdowne's Contentment Denounced.

LONDON, August 5.
Mr. Winston Churchill in a letter to his constituents replies at length to Lord Lansdowne's letter and says:—The war has got to be won but it is not yet won and these twin hard facts dominate every argument not arising from despondency or treason. Let us not delude ourselves by thinking that there is any substitute for victory. The salient fact of the situation is that an appearance of power is with the enemy while the reality of power is with us. The Kaiser rules more millions of subject-slaves than at any time in the war, but the German people are suffering and suffering from bad feeding and under-feeding, enduring a strain three times as hard as Britain, therefore if we stand fast the Germans must break. Three terrible things have happened to Germany in the present year, her attacks against the British and French armies have been repulsed, submarineism has been definitely controlled and American armies are landing at a rate which promises to make the Allied strength overwhelming. A fourth thing is the increased Allied domination of the air. All the world is marching against Germany, and we have but to persevere to conquer, that is the reality. To make peace now when Germany has apparently triumphed but is really tottering, when America has only just begun, and when Russia is in the deepest abyss of misery, would brand our race for generations with a fictitious inferiority and sham defeat. Yet that is what Lord Lansdowne is obstinately beseeching us to do. Mr. Winston Churchill, after emphasising that we must keep step with our American kinsmen, concluded by declaring as indispensable to the cessation of hostilities, firstly, that the German armies must be decisively beaten in the field and secondly, that the German people must spontaneously and definitely break with a system which led them into so many monstrous crimes. Otherwise they cannot be allowed to enter the League of Nations.

Indian Reforms.

LONDON, August 5.
The "Times" states that Mr. Montagu will make a statement on the Indian Report on the occasion of the debate on the Indian Budget on August 6th, Lord Sydenham on the same day proposes to draw attention to the Report in the House of Lords.

Hostile Air Raid.

LONDON, August 6.—2.35 A.M.
The Press Bureau states that hostile aircraft approached the East Anglian coast at 9.30 last night but did not penetrate far inland.

No Peace Proposals Made.

Mr. Balfour's Reply.

LONDON, August 5.
In the House of Commons replying to Mr. Lees Smith, Mr. Balfour stated that nobody authorised to act on behalf of any enemy power had recently made peace proposals or suggestions to the government. Government had received no communication from the Allies that such proposals had been submitted to them.

America

Armour For Soldiers.

LONDON, August 5.
WASHINGTON—The War Department announces that expert armourers in the workshop of the Metropolitan museum in New York are modelling armour for the use of American soldiers in France, including helmets, shields, and breast plates, comprising all the best types used in ancient days.

Russia

Trotsky and Lenin Strongly Guarded.

LONDON, August 5.
AMSTERDAM.—A message from Moscow states that owing to the discovery of a plot against them Mr. Lenin and Mr. Trotsky are strongly guarded whenever they appear in public.

The American Ambassador in Russia reports he has started for Murmansk accompanied by representatives of Britain France and Italy.—("C. & M. G." cable.)

Neutral Powers

Ludendorff Becomes Wiser.

His Army Order.

LONDON, August 5.
PARIS—The "Matin" publishes the secret order of Marshal Ludendorff referring to a certain new tactic concerning which the order says:—Our situation as regards

reserves compels us to perfect our tactics. It is absolutely indispensable that we should avoid the old fault of attacking in mass formations and that by all means we should reduce our losses."

Probable Peace Offensive.

LONDON, August 5.
ATHENS—The newspaper "Hestia" affirms, that the mysterious journey which King Ferdinand is making abroad is connected with a Bulgarian peace offensive.

Ludendorff Interviewed.

LONDON, August 5.
AMSTERDAM.—General Ludendorff interviewed regarding the Marne retreat says:—This time our strategic offensive plan did not succeed and was limited to a tactical success. It is alleged that Germans on the evening of July 18th broke off operations because it was not worth the cost. One of my principal duties being to spare the blood and the strength of our soldiers. General Foch's counterblow was intended to cut of the Germans south of Aisne by a flank break through, which was frustrated by the seventh and the ninth armies. By July 19th we were fully masters of the situation and we shall remain so. The gain of ground and the Marne are only catchwords.

Friction Between Germans & Turks.

The Salonika Position.

Greeks Ready.

ALLAHABAD, August 6.
LONDON, August 2.—There is great friction between the Germans and Turks over the Caucasus. The Austrian attack in Albania has forced back the Allied line about five miles. It now runs three miles north of Berat. A large Greek army is now taking the field. There is evidence of mutinous spirit at Salonika among the war weary Bulgars who recently refused to attack near Monastir. The slowing down of the enemy's retirement is regarded in well informed circles here as by no means unfavourable for the allies. The enemy is subject to bombardment and his roads southward of the Aisne are insufficient for the proper supply of the forces remaining there.

Germany Insists on Finland Becoming a Monarchy.

LAHORE, August 6.
LONDON, August 2nd.—According to reports from Sweden Germany is absolutely insisting on Finland's becoming a monarchy.

Western Front

The German Retreat.

Conducted Most Skillfully.

LONDON, August 5.—11.30 P.M.
Reuter's Correspondent at the American Headquarters telegraphing this afternoon says that two days have been staided by fresh show of resistance by enemy and also by the necessity of getting implements of battle again into their proper places. The German retreat has been conducted most skillfully and not a man or gun has been used to delay the advance more than absolutely necessary. Enemy has nowhere got so far away as to feel from precaution though we have continued to see but a dwindling portion of his rearguard. Pursuers discovered defensive positions indicating German intention to hold the intermediate line south of Vesle. Enemy continues bitter resistance between Fismes and Rheims which is a most difficult country in which to advance. We are nearing a decision of intense significance to the future and the next few days will be occupied in preparing for it.

Germans Vigorously Resisting French Advance.

LONDON, August 7.
Reuter's correspondent at the French Headquarters telegraphing this afternoon says:—Enemy's artillery fire has been very heavy on the whole line of Vesle and Germans are opposing us with very vigorous resistance. Nevertheless the French patrols crossed the river at several points between Sermeux and Fismes. Where the Americans crossed is between Fismes and Muizon. Germans on the north bank are abundantly supplied with machineguns and their aviators are machinegunning our troops. Between Muizon and Rheims we are firmly established on the south bank where there has been hardest fighting. Most encounters occurred notably at Vauxes Farm near Muizon for the passage of the river. After it had been captured the Germans sent across two detachments to retake it both of which were repulsed after a severe fight. West of Fismes the enemy stubbornly resisted our passage of the river. On the French occupied the whole line of wooded hills overlooking the steep river valley from Praches to Meuil St. Georges. Hard fighting is in progress at Hargivourt on the left bank where the Germans are holding the railway station. Enemy is still in Morisel.

Germans in a Bad Position.

On Vesle Plateau.

LONDON, August 6.
The French experts emphasise the fact that Germans are in a bad position on a plateau with Vesle in front of them and Aisne behind them exposed to the French fire at all points and often enfiladed, while all the four crossings of the Aisne between Fismes and Rheims, namely Villers, Maizy, Pontavert and Berrva-bag are under the fire of the French guns and aeroplanes. Opinion is expressed that enemy is preparing an offensive in order to relieve Allied pressure.

Nothing Special to Report.

LONDON, August 5.—4.40 P.M.
A French communique says:—There is nothing special to report. Our right units which crossed the river Vesle encountered everywhere resistance by the enemy.

Situation is Unchanged.

LONDON, August 6.—2.30 A.M.
Last night's French communique said:—On the whole of the Vesle front the situation is unchanged. There were local actions between our light elements and enemy posts on the northern bank. Quite prevailed elsewhere.

Germans Admit Withdrawal.

LONDON, August 5.
A wireless German communique says:—Northward of Mondidier we withdrew from the west bank of the Aisne and the Dombroek. We also withdrew to the north bank of the Vesle before a strong attack against Fismes.

Enemy's Position on the Vesle.

LONDON, August 5.
The enemy although retiring across the Vesle is still resisting stubbornly. The French captured Jonchery and crossed the Vesle at Venreux Farm, also northwest of Varsigne, and crossed the river opposite Somons, capturing St. Vaast. Enemy destroyed all the bridges across the Vesle. Pursuit is continuing, the French occupying strong positions on the east bank of the river. The Germans apparently realise their inability to stand permanently on the Vesle, but are making a desperate attempt to delay the Allies in order to get men and stores across the Aisne the crossing of which will be very troublesome. Between Bernancourt and Hamel, both of which are in our possession, the enemy has entirely recrossed the Aisne. The situation at Albert is doubtful at present. It is believed that the Germans are holding part of the town.

German Retirement Discussed.

French Advance Relieves Rheims.

LONDON, August 5.
Reuter's correspondent at French headquarters wiring last night says:—The Germans must have felt the pinch before they voluntarily retired from positions north and south of the Somme which would have been a useful line of departure for a further advance on Amiens and Abbeville. One involuntary and two voluntary German retirements have all been undertaken with a view to saving men. If these economies are being effected in order that Prince Rupprecht or the Crown Prince may be able to afford another great adventure at some other point we shall quickly learn it. If it is decided that the moment when a decisive victory is possible has passed the enemy may retreat farther than he has yet shown signs of doing. The Germans as usual are retreating slowly, in good order, withdrawing in alternative sections flanked by centres of resistance which are always able to pour cross fire upon any troops advancing into the abandoned sector over hastily. Our advance to the village of La Neuville, a mile north of Rheims on the Rheims-Loan road, means that Rheims is completely disengaged on the east and that the enemy has renounced the hope at last of capturing it by an enveloping attack.

Six Hostile Machines Felled.

LONDON, August 6.—12.35 A.M.
In a communique with regard to aviation P. M. Sir Douglas Haig says:—The weather hampered operations on 4th August. We dropped six and a half tons of bombs in the daytime and brought down six hostile machines. Night flying was impossible.

British Take Prisoners.

LONDON, August 5.—1.20 P.M.
A British communique says:—We took a few prisoners in the neighbourhood of Neuville Vitasse. Hostile artillery was very active during the night opposite La Bassee. It was also active northward of Bethune, and at points between Hasebrouck and Ypres.

Slight British Advance.

LONDON, August 5.—10.20 P.M.
A British communique says:—We advanced our posts slightly in Pacaut Wood and eastward of Rebecq. There was hostile artillery fire southward of Ypres.

Allied Air Raid On Treves.

Considerable Damage Caused.

LONDON, August 5.
AMSTERDAM.—An official message from Treves says:—The Allied air raid on Treves on August 1st did considerable damage and one person was killed and four injured.

A message from Cologne says:—Ten airmen dropped 28 bombs during the morning of the 1st. Some damage was done and twelve were killed and fourteen injured.

Enemy Shortening Front and Economising in Men.

LONDON, August 5.
Reuter's correspondent at French headquarters wiring at 7 o'clock on Sunday says:—Our patrols are keeping contact with enemy who is retreating from his positions left of Avre. The object of the German move seems to be to straighten the arc which the enemy line made across the Avre and is possibly in pursuance of a general policy of shortening his front and economising men as in withdrawal from Ancre. But it is probable also, what enemy has found his positions on the banks of Avre too costly to hold since the French attack which captured the line of heights on the left bank overlooking the valley and eighteen hundred prisoners.

Punjab Govt's War Journal.

Phenomenal Sale.

LAHORE, August 5.
The "Civil and Military Gazette" understands that the last issue of the Urdu "Hug," the war journal of the Punjab Publicity Committee, has had a phenomenal sale in Lahore. Originally 20,000 copies were printed of which 8,000 were sold in one day in Lahore alone by news boys and 10,000 more are being printed.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

(BY WIRE.)

Simla

Premier's Message to the Viceroy.

SIMLA, August 5.

(Delayed in Transmission.)

The following telegram has been received by his Excellency the Viceroy from the Prime Minister:

The message which I send to the people of the British Empire of the fourth anniversary of their entry into the war is "Hold Fast." We are in this war for no selfish ends. We are in it to recover freedom for nations, which have been brutally attacked and despoiled and to prove that no people, however powerful, can surrender itself to lawless ambitions and militarism without meeting retribution of swift, certain and grievous disaster at the hands of nations of the world. To stop short of victory for this cause would be to compromise the future of mankind. I say "Hold Fast" because our prospects of victory have never been so bright as they are to-day. Six months ago the rulers of Germany deliberately rejected just and reasonable settlement proposed by the Allies. Throwing aside the last mask of moderation they partitioned Russia, enslaved Roumania and attempted to seize supreme power by overwhelming the Allies in a final desperate attack. Thanks to the invincible bravery of all the Allied armies, it is now evident to all that the dream of universal conquest for the sake of which they prolonged the war can never be fulfilled. But the battle is not yet won. The great autocracy of Prussia will still endeavour by violence or guile to avoid defeat and to give militarism a new lease of life. We cannot seek to escape from the horrors of the war for ourselves by laying them up for our children. Having set our hands to the task we must see it through till a just and lasting settlement is achieved. In no other way can we ensure a world set free from war. "Hold Fast," said Lloyd George—August 4th 1918.

SIMLA, August 5.

(Delayed in Transmission.)

War services were held in all parts of India on the occasion of commencement of fifth year of war, patriotic addresses being delivered alike in churches, chapels, temples and mosques.

Calcutta

Sale of War Bonds.

CALCUTTA, August 5.

The sales of war bonds at Banks and Government Offices up to the 5th August 1918 amount to Rs. 24,89,93,200 and are distributed as follows:—

	Rs.
Bengal	10,21,45,300
Bombay	7,01,97,500
United Provinces	1,81,63,600
Madras	1,58,19,800
Punjab	1,48,35,400
Burma	67,13,900
Central Provinces	27,65,100
Bihar and Orissa	27,53,100
Assam	3,93,000
Minor Administrations	73,06,500
H. F. H. The Nizam of Hyderabad	50,00,000
Baroda	30,00,000

CALCUTTA, August 7.

The sales of war bonds at Banks and Government Offices up to the 6th August 1918 amount to Rs. 25,02,63,200 and are distributed as follows:—

	Rs.
Bengal	10,35,08,200
Bombay	6,96,05,100
United Provinces	1,83,35,700
Madras	1,59,11,800
Punjab	1,48,48,600
Burma	67,55,600
Bihar and Orissa	28,07,600
Central Provinces	27,66,900
Assam	3,96,100
Minor Administrations	73,29,600
H. E. H. the Nizam of Hyderabad	50,00,000
Baroda State	30,00,000

The reduction in the contributions credited to Bombay is due to an adjustment of figures made weekly with a view to allocate to each province. Subscriptions earmarked for that province paid in elsewhere.

Bombay

Special Congress Reception Committee, Meeting at Bombay.

BOMBAY, August 6.

At a meeting of the Reception Committee of the special Congress on Monday evening the dates of the holding of the Congress Session were fixed as 28th, 29th and 30th August. It was mentioned that the special session of the Muslim League will be held after the 30th instant. Mr. Jinnah, Chairman of the meeting suggested that the question of election of the Chairman of the Reception Committee be postponed as it would be convenient to secure a chairman whom all would like to have and from whom a reply was expected every moment. Mr. Patel intervening suggested the election of a Chairman without further delay. At this stage Mr. Jinnah arrived and Mr. Jinnah said that as the expected reply was just received he would ask Mr. Jinnah to formally propose the name of the Chairman. Mr. Jinnah proposed the Hon'ble Sir Dinkar Manekji Petit, Bart, for the Chairmanship. Mr. Patel having supported it the motion was carried with acclamation. Mr. Jinnah remarked that this was a very critical time. The special session of the Congress was the most important session ever held in the history of the Congress. He urged them that without swerving to the slightest degree from their principles they should at the same time not be irritated. The true spirit that

should prevail among them was not to play into the hands of anybody and to keep their heads cool. It had been stated in some papers that a certain section of the Congressmen would refrain from attending the special session. He was sure that such was not altogether the case. He did not want them to give up their convictions and appealed to them not to create differences. He expressed the hope that a large section of the moderates would attend the special session. He had discussed with the leaders of that party and the result was that he found there was little or no difference between them. He hoped they would be in a position to elect a Vice-Chairman from all sections. Would it not be better to wait some time? He hoped that so far as the election of the Vice-Chairman was concerned they would postpone it for some time so as to enable him to gain the consent of certain gentlemen. As to others who were not there he was sure they would join them as, willingly as anybody. He expressed the hope that they would be able to make this Congress a Congress of the people and not that of any party.

Mr. Jinnah proposed the election of the Vice Chairman of the Reception Committee be postponed till Wednesday. The meeting having agreed to that a vote of thanks to the Chair terminated the proceedings. Nearly seven hundred members have been enrolled in the Reception Committee.

Mr. Hasan Imam Accept Presidentship Of Congress.

BOMBAY, August 6.

It was announced at the meeting of the reception Committee of the Congress on Monday that Mr. Hasan Imam had consented to accept the nomination for the Presidentship of the special session. The election now only requires formal ratification at the hands of the All India Congress Committee.

Burma

Daring Dacoity in Rangoon. Burmese Women Intimidated.

RANGOON, August 3.

(Delayed in Transmission.)

A daring dacoity took place in a thickly populated central district of Rangoon, a party of armed men entering a house where a number of Burmese women engaged in bazar trade lived. They succeeded in obtaining Rs. 700 and some gold bangles having forced the women to keep quiet with a revolver. On leaving the house the last man stumbled and an alarm was raised. The dacoits ran through the Surattah Bazar and an armed man shot two durwans who tried to stop him. Neither was seriously wounded. The police surrounded the building and on a systematic search being made an armed man was found under a pile of gunny bags the revolver being in a tray of rice close by. Another man was arrested at Kommendine and a third who was being searched for surrendered to-day. The women have identified all the three as members of the gang who entered their rooms.

Central Provinces

The C. P. Sedition Case.

Mr. Karandikar Defends.

DAMOH, August 5.

Further hearing of the case against Mr. Narayanrao Vaidya, Secretary, Home Rule League, Central Provinces, under section 124 A Indian Defence Act, was resumed on the 2nd when the second prosecution witness Mr. Mahomed Asbrafall, Circle Inspector of Police, who took notes of Mr. Narayanrao's speech and made report resulting in his prosecution, was cross-examined by Mr. Karandikar. His cross examination had not finished when the Court rose.

United Provinces

Golden Wedding of Sir & Lady Knox, Viceroy's Felicitations.

ALLAHABAD, August 6.

His Excellency the Viceroy sent the following telegram to Sir George and Lady Knox on the occasion of their golden wedding:—Lady Kilmorland joins me in offering Lady Knox and yourself most sincere congratulations on your golden wedding. It is pleasant to think that it is in Allahabad, so long the scene of your devoted service to India, that you are celebrating this great occasion. We trust that many more years of united happiness lie before you.

Punjab

Sir Michael O'Dwyer's Recruiting Tour.

LAHORE, August 4.

Continuing his recruiting tour Sir Michael O'Dwyer attended a special intercessory service at Sialkot on Sunday and held a Durbar there yesterday morning in the Hall of the Sikh School. The Lieutenant Governor was received by a guard of honour provided by the pioneers and contingent of recently enlisted recruits. In the course of his speech he asked all to join with him in the prayer that the prolonged drought causing anxiety throughout the province might soon disappear. He went on to say it was four years since he had held the durbar in their district when he had appealed to them and to province generally for such support as would enable them to pass through the crisis without any strain on their splendid record of staunch and unswerving loyalty. Punjab as a whole had nobly responded to that appeal. Sialkot district had so far played a respectable but not conspicuous part. Comparing Sialkot with the neighbouring districts Lahore and Gujranwala, Sir Michael said Sialkot had a male population of 542 thousand against Gujranwala's 518 thousand. By the end of 1917, Lahore had raised the number of its men in fighting line and transport to six thousand one hundred Gujranwala to five thousand four hundred, while Sialkot still easily led the way with nearly seven thousand nine hundred men. In the first six months of the present year Lahore had raised only thirteen hundred and eighty, Sialkot two thousand six hundred and ninety-two, whereas Gujranwala from a smaller population had recruited over five thousand. In July the disparity

was even greater for Gujranwala had recruited over one thousand and Sialkot less than five hundred. On August 1st Gujranwala had nearly twelve thousand men in the army and Sialkot had only eleven thousand forty-two. Frankly gentlemen, said his Honour, this is not as it should be. We pledged ourselves in last May to raise 2,00,000 men in the Punjab by June 1st 1919, and that pledge the honour of the Punjab requires us to redeem. Every district must take up its share of the burden, and Sialkot has not yet shouldered its share. We have fixed the quota of the district inclusive of the quota of those already in the army at 20750 men, one man in every 26 which is 3000 less than we are asking from Gujranwala and 10000 less than we are asking from Amritsar both which have a smaller population to draw upon. In the 12 months ending with 31st May 1918 we wanted 880 recruits from this district, say 750 per mensem on the average in June and July you recruited little more than half the required quota. I think you all understand why we want these men. It is necessary I conceive for me to repeat what I said at Gujranwala as to the foolish and idle rumours which fly through the bazaar. If you have credence in the wild stories of the triumph of our enemies and of the early invasion of India reflection and recent events have I hope convinced you of their folly. Continuing His Honour said:—This has the reputation of being one of the most litigious districts in the province. Every man has of course the right to protect his personal interests, but in doing it let not your own party disputes blind you to the greater issues, the principles of right and justice for which the Empire is contending, and in which you are asked to help. Gujranwala has given you a striking proof of what can be done by sinking petty differences, by combination and co-operation and I am glad to learn that you are going to follow its example by founding a similar war league. I trust it will be equally successful in yielding practical results. Sir Michael O'Dwyer concluded with reference to the Indian Defence Force, to which he said the province hoped to contribute two thousand volunteers, Sialkot quota being at least one hundred men, and to the war loan. Sialkot he said had subscribed little over six lakhs to the first war loan which was not a notable performance for a district with trade and material resources, and he hoped this result would be easily surpassed in the second war loan.

Sir Michael O'Dwyer and party were entertained yesterday afternoon to a garden party given by the Commissioner, Sialkot and dined with General Campbell. His Honour was to return by motor to Lahore this morning.

A daring theft was committed last night in one of the local Hindu temples situated near Rue Duplex, Pondicherry. All the gold and silver jewels belonging to the God have been stolen.

Latest Telegrams.

London, August 6th—4.25 P. M.

The French Communiqué says:—North of Montdidier we reached the river Aye between Branches and Morisel. Corps-de-main southeast of Montdidier broke down completely and we took prisoners. On Vesle front we maintained our elements at several points on the north bank of the river in spite of all enemy attempt to throw us back.

London, August 6.

The Press Bureau states that the Allied naval and military forces on August 2nd, with active concurrence of Russian population, landed at Archangel. Inhabitants greeted their arrival with general enthusiasm.

LONDON, August 6.

The Admiralty states that five enemy airships attempted to cross the coast last night, they were attacked at sea by air force contingents working with the navy. There engaged one airship and shot it down in flames forty miles from the coast. Another was damaged but probably succeeded in reaching its base.

LONDON, August 7.—1.13 P. M.

The British communiqué says:—Our counterattack repulsed attempted capture of a post northward of Merville. We took few prisoners and machineguns during night in Nieppe forest sector. There was active hostile gas shelling northward of Vihers Bretonneux. Enemy artillery was also active at Suzeque and northward of Bethune.

LONDON, August 5.

In the House of Commons Lord Robert Cecil stated that from November 1914 to November 1917 Germany had levied war contributions of 2330 millions. France in Belgium besides enormous fines on localities, firms and individuals. These monstrous exactions must be certainly be taken into account when terms are being arranged.

LONDON, August 5.

AMSTERDAM—A telegram from Petrograd states that Berlin claims that Soviet troops were victorious at Jaroslavl after a severe battle in which five thousand counter-revolutionaries, were drowned in fleeing across the Volga. A big battle is proceeding between red guards and Czechoslovak north of Ufa.

LONDON, August 6.

The Admiralty makes following announcement. A homeward bound ambulance transport "Warilda" was torpedoed and sunk on August 3rd. 123 are missing including seven of the crew. Two British Destroyers were mined and sunk on August 2nd, Ninetyseven being lost.

LONDON, August 7.

WASHINGTON—Mr. Baker's army bill extending selective draft of men between ages of 18 and 45 introduced into Congress has been referred to the Military Committee. It is hoped that the bill will pass by Sept. 1st. Figures prepared by Mr. Baker show that 2588000 men are affected in addition to men between ages of 21 and 31 drafted under the present law.

London, August 5.

A message from Vladivostok states that food situation in eastern parts of West Siberia is a serious factor in military position. Importation of large supplies is essential in order to relieve famine-stricken Irkutsk and Verkhel districts.

A message from Barbin states that 500 Bolsheviks are now in Manchuria station. Chinese are not resisting but co-operation between various Pro-ally forces is likely.

AMSTERDAM.—The Russo-Finnish peace negotiations have been opened in Berlin.

పజాభిప్రాయములు

I

“లావణ్యము” నవల

ఆంధ్రపత్రికా సంపాదకుడు:

అయ్యో, పత్రికామంత్రి శ్రీమతి ప్రజ్ఞాపతి మా సోదరుడు నగు సుందరకర్ణాచార్యులు గతనెల 20 తేదీన విషజ్వరముచే బంగళాకముచేరినాడు. అతడు రచించుచున్న “లావణ్యము” అను నసంపూర్ణముగ నవల గుంటూరులో నేమి త్రుని గృహమునో పెట్టివాడు. సోదరుడుగ బరిచితులగు నేమహానుభావులేని యాగ్రంథము మాకు దయచేసినచో బ్రకటింపి వానికి రీతి మూర్తి నలంకరించును. ప్రతికాపాతకులగు గుంటూరువాసుల కా గ్రంథము లభించిన మాకు శ్లోకబ్రార్థితులు.

గంపలగూడెము ఆగస్టు 2. శేషాద్రి నమోకపులు.

II

ఆంధ్రయువకుని నిర్బంధము.

ఆంధ్రపత్రికా సంపాదకుడు:

అయ్యో, అనంతరాంధ్ర రాష్ట్రీయసభయందు స్వాతంత్ర్యమున కొంజపోయి పలుకవలయునని నిశ్చయముగా కారాగారమునందున్న దర్శించవలయు శ్రేష్ఠిగారి విషయమై యాంధ్రవాదులు యోచించి యవసరమైనచో సత్యాగ్రహవ్రతమున స్వీకరింపవలసినదని నేను, నామిత్రులు కాశీ శ్రీరరావు, దంట్ల సుబ్బారాధానిగార్లు మున్నగువారు సంతకములచేసి వేంకటప్పయ్య పంతులుగారికి పత్రికలకు అప్పియ్యుంటిమి. పంతులుగారి విషయమై సభయందు తీర్మానము ప్రవేశపెట్టవలెనని కోరుచున్నాను. వసంతిమ్మ వినుదలకొని కట్టియాండ్లోన మొనర్చితీమా, అట్లే యీ యువకుని నిర్బంధముందు అందోళనచేయ వలసియున్నది. పెంట్లండు ప్రభువు వాగాన మొనర్చినట్లు పత్రికలందు వ్రాయబడినదేగాని వాదనమునకు ప్రతిఫలము కన్పట్టకు ఆంధ్రవాదులు తెల్లరువున విద్యుత్తు మేది గలదో దానినే యవలంబించి కార్యసాధనమునకు గడంపెదరుగాక!

పెదపెలుకురు కోన వేంకటరాయశర్మ.

రంగూనులోని మేష్ట్రీలు

ఓడప్రయాణికుల యిక్కటులు.

రంగూనునుండి జెజువునకు లొకరిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—గత 8 సంవత్సరములనుండి సంగ్రాహమువలన బ్రిటిషు యిండియా స్త్రీలు వాణిజ్యము కంపెనీవారి ఓడలన్నియు గవర్నమెంటువారి సహాయము సంగరభరిని పనులలో నిమగ్నై జెందియుండుటచే ప్రస్తుతము సకాలమునకు ప్రయాణికులకు ఓడలు లేకుండుటచే వందలకొలది ప్రయాణికులు నిలవయుండవలసి వచ్చుచున్నది. ఈ మధ్య 9-10 మాసములనుండి మా పట్టణమున గల దుర్భాగ్యులగు దొంగలు అమాయకులగు ప్రయాణికుల లోకువను కనిపెట్టి టిక్కెట్లు నిచ్చు సమయమున మాత్రముగా కొన్ని అల్లరులు గావించి వారి చేతులలో గల కట్టెనీత మైన టిక్కెట్లపయకమును టిక్కెట్లను దొంగిలించుచు వానిని హెచ్చుధరలకు అమ్ముచు పలుకాములకు లానుచేయుచుండ దయాచయులగు గవర్నమెంటువారు దీనిసంబంధము గనిపెట్టి తగుజాగ్రత వహించి కంపెనీవారిని హెచ్చరించి ప్రయాణికులకు నెట్టియిక్కెట్లులు కలుగకుండ యే స్త్రీమగకు సంతమంది ప్రయాణికులు సోకనియున్నచో అన్ని టిక్కెట్లు బాహుటముగా ఇచ్చుచుండిరి. గవర్నమెంటువారు జాగ్రత వహింపగానే దొంగల భయము పోయి ప్రయాణికులకప్టములు గట్టెక్కిన పని సంతసించుచుండగా (పులివిడ పుట్ట) అనునట్లుగ మాపురమున కొంతమంది దుర్భాగ్యులగు మేష్ట్రీలు తమ చేతికింద గల కూలివాండ్రకు ఒక్కొక్కనికి ఒక్కొక్క టిక్కెట్లను పయకమిచ్చి టిక్కెట్ల నిచ్చుసమయమున వీరివ్యాధి టిక్కెట్లకు సేకరించి రు 18-8-0 ఖరీదుల టిక్కెట్లను రు 25 లు వలకు నోరులేని యీ నిరుపేదలగు ప్రయాణికుల కమ్ముచుండిరిని వ్రాయుటకు కలమాడవలసి. రు 25 లకు కొనినవాని అమిత విచారముతో ఏమిటను చూచి నీ కమ్మిన వారిపేరు చెప్పని యెన్ని విధముల బ్రతిమానినను చెప్పిన తనకేమి కడుమునో, సృజకమునకుపోయి తమ మధ్య మానసము చూచు భాగ్యమునకు విపూతము వచ్చునేమో యనెను రియమచే అమ్మిన వారిపేరు చెప్పకుండిరి.

మలయ చందనము

(1251) నెగజోగమునకు కుశారము. మందు పుచ్చుకొనుచున్నట్లు ఎవరికిని తెలియదు. పత్రికామంత్రి, పిడికాటి మున్నగు కవినచిత్తుల పనిలేదు. రుచ్చమైన మా మలయచందనము ఎటువైతెలుపు, పచ్చ అను మూడు విధముల నెగజోగమును మూడు పూటలలో మాన్వన: డబ్బీ 1-కి 2-0-0 గంధర్వపార్శ్వసి, రాజముంద్రి.

మాంటేగ్యు సంస్కరణములు.

మాంటేగ్యుగారు ప్రకటించిన సంస్కరణముల గ్రంథము ఆంధ్రభాషయందు ముద్రిత మగుచున్నది. గ్రంథము ఒక పక్షములోపున వెలువడి గలదు. భారత రాజ్యాంగ జ్ఞానమున కీ గ్రంథము కల్పతరువువలె నున్నది. ప్రతి యాంధ్రుడును చదువతగిన గ్రంథము. డిమ్మి ఆక్టోవ్రానైజంతు 300 పుటలకు మించి యుండును. దీనివెల ఒక రూపాయ నాలుగణాలు మాత్రమే. వలయువారు వెంటనెదరవాస్తులు రిజిస్టరు చేయించుకొనవలెను. ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము 7, తంబుకెట్టిపేటి, మద్రాసు

ప్రకటన

నాలుగు జమీందారీనుండి పటాలములో చేరువారలకు శాశ్వతముగా మూడు యకరముల భూమిని (చాగుబడికి వీలు అయినది) యిచ్చెద నని యిందుమూలముగా యావన్మండ్రికి తెలియజేయుచున్నాడను. పటాలములో చేరిన తేదీలగాయతు 3 (మూడు) సంవత్సరముల వరకును ఎవ్విధమైన పన్నును యివ్వ నవసరములేదు. మూడు సంవత్సరములు అయిన పిదప జిరాయితివద్దతిగా భూమిని పటాలములో చేరినవారు గాని లేక వారి ప్రతినిధులుగాని అనుభవించ నగును. యల్. యల్. సన్యాశిరాజు 1260 నాలుగు జమీందారు

కలరాకు భయభడ వద్దు. డాక్టరు జె. కె. రావుగారి మాపహాసనవటి. కలరాను రెండుచుంటలలో తప్పక తగుర్చును. వందు నుపయోగింపకు. సేవవిధము వందుతో పంపబడును. సీసా 1-కి 0-8-0 మాత్రము (1209) ధన్వంతరి ఆశ్రమము, 45, బిగ స్ట్రీట్, (ట్రెస్టికేను, మద్రాసు.



నోయేజంటు: అండ్లొయిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ నెం. 155, జుమ్మాచునీడు వీధి, బొంబాయి. మద్రాసు యేజంటు: సునాతా పునసోత్తముల్లీ, వైవాజునూరోడ్డు, మద్రాసు.

మహారాజా వెంటులు

(1912 సం॥ లో స్థాపించబడినది.) చెన్నైలో రాజధానిలో ముఖ్యమయన ఇండియన్ హోటలు ఇదియే. నెం. 121 ఆర్ మినియన్ వీధి, మద్రాసు. (హైకోర్టుకు ఎదురుగా) (1102) ట్రాంలైనుకు అతిసమీపముగానున్న పట్టణముధ్యమందున్నది. ప్రయాణికులకున్న విద్యాధులకున్న విడిసియుండుటకున్న భోజనోపాయములకున్న స్వచ్ఛమోసాభ్యులులకున్న శుభ ఏర్పాట్లున్నవి. మిడ్లెలో గదులు ఎల్లెక్కో దీపోపాటుములు ఆసనాదిసౌకర్యములు యున్నవి. గాలి బాగావచ్చును. కాకాదిభోజనము పూట 1-కి రూ॥ 0-4-0. ప్రకృష్టమయన కాకాదిభోజనము, లేక మాంసాదిభోజనము, ఫలవారములు, అనుభవముగల హిందువులవలన తయారు చేయబడి హిందువు లేక యూరోపియనుపద్ధతిప్రకారం వడ్డించబడును. విద్యాధులకు తక్కువ రేటు. ఈ హోటలు బర్మా, సిలీసు, యూరోపు, ఇండియా, వన్ల రాజేశములం దంతటను సంచారముచేసి వచ్చియుండు ఒక అనుభవము గల నాయకుగారి మ్యనేజిమెంటులో యున్నది. చాక్లీలు సులభముగా నుండును.

స్టోరల్ ఆయిల్
పుష్పములతో తయారుచేయబడిన మిగుల శ్రేష్ఠమైన తలనూనె సుమారు 25 సంవత్సరములగ ప్రసిద్ధిచెందియున్నది ఈ నూనె అధిక నువాసనగలదియు, తలకు చల్లదన మిచ్చును. ప్రేడు మార్పు పుష్పల్ ఖరీదు బుడ్డి 1-కి ఒక రూపాయ.
కెన్సార్లయిను హేరాయిలు
తలలో వెండ్రుకలులేని బాగాలందు కోజు చరుముచుండియెడల ధారాళముగా నల్లని వెండ్రుకలు మొలచును. ఖరీదు సీసా 1-కి 1 రూపాయ.
క్యార్ బ్యాల్లిక్ టూత్ పౌడరు
(908) టిన్ను 1-కి 3 ఆరాయి.
ఇదియుగాక సకలవిధమైన వ్యాధులకు మందులున్న; నంది వాసనలగుల ఆత్మర వన్లరాయి ఉన్నవి. కేట్రాగునకు వ్రాసి తెప్పించుకో కమ్మును.
Bengal Chemical & Pharmaceutical Works Ltd,
91, Upper Circular Road, CALCUTTA.
Tele Address:- Ranyan.
Local Agents
P. Rangiah Chetty & Sons. Madras.
Indian Industrial Co.,
M. R. Chandra & Co.,
Madras Swadeshi Stores

అమృతాంజనం నొప్పలకు దివ్యామృతము. అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాసు

ఆంధ్రోద్యమము.
మొదటి యె దాండ్ర మహాజనసభలయందలి సన్మాన సంఘాధ్యక్షుల, సభాధ్యక్షుల, యువవాగ్ధుములు, వారి చిత్రపటములు, సభా తీర్మానములుగలవు. నెల రూ॥ 1-8-0. పోస్టేజీలేదు. ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయము, 7, తంబుకెట్టిపేటి, మద్రాసు.

మిక్కిలి మనోహరముగ నువాసన 125
రీజిస్టరు ఆటో దిల్ బహార్. (రీజిస్టరు) కాపీదనవి. ఇప్పటికాలపురచి కనుపడునది, సాటిలేని మనోజ్ఞ మగు నువాసనగలది. అల్పాహులుగాని, సారాయముగాని, చేర్చబడకయే నిర్ధమ చేయబడిన కేవల పుష్పసారము. నీ తువాలవై కొన్ని దిందువులు చిలుకరించినచో, మనోగ్యమగు నువాసన నిన్నులవరించును. ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలలో నుండును.
చిన్నవైజ (అర్ డ్రాం) సీసా 1-కి రు 0-8-0
మధ్యరకము వైజ 1-డ్రాం " " 0-12-0
వేరొకవైజ 2 " " " 1-4-0
వెద్దవైజ 4 " లేక 1/2 బెన్ను " " 2-0-0
వి. వి. ఖర్చులు రు 0-4-0 ప్రత్యేకము
పలెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతివాపులలో దొరకును. దీనికి ఆనేకమగు నకలు సెంట్లు కలవు. కావున, తాము కొనుగోవుడు సీసాపైనను, కాన్వలెనసు ఆటోదిల్ బహార్ అను పేరుకు పరిశీలించుడు ఈ ఆటోదిల్ బహారుయొక్క సలక్షణములను పరిశీలనచేయు గోరువారి దిగువవారికి వ్రాసినచో అదాకిమ్మత్తుల నువాసనకాన్వ ఉచితముగ పంపుదురు.
నోయేజంటు: అండ్లొయిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ నెం. 155, జుమ్మాచునీడు వీధి, బొంబాయి. మద్రాసు యేజంటు: సునాతా పునసోత్తముల్లీ, వైవాజునూరోడ్డు, మద్రాసు.

కాళియుక్తి సంవత్సరాది సంచిక

తయారై సిద్ధముగ నున్నది.

కాళి సంవత్సరమున జరిగిన విశ్వభారతసంగ్రహ చరిత్రమును, ఆధ్యాత్మిక, జ్ఞాన, బాంధవ్య, రాజకీయ, వ్యాపకముల విశేష విషయముల విజ్ఞానవాచకములను, వ్యాపకములను, దర్శనీయములగు మానవజనుల పటములను ఇతరములైన, చిత్రపటములను గలిగి మంచికాళితములపై చక్కగ ముద్రించబడి సిద్ధముగ నున్నది.

కాగితముల కలెక్షనం కేసీ కావలసివచ్చి ప్రతులు ముద్రిత సిద్ధముచేసి యిండుపటముల వలయువారు కంటికి బాసికొను టుచితము. కల రు 2-0-0
 అంధవికలెక్షనం కేసీ కావలసివచ్చి ప్రతులు ముద్రిత సిద్ధముచేసి యిండుపటముల వలయువారు " " 0-8-0
 అర్ధచంద్రము " " 0-12-0
 అంధవికలెక్షనం కేసీ కావలసివచ్చి ప్రతులు ముద్రిత సిద్ధముచేసి యిండుపటముల వలయువారు " " 1-0-0

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం 212 రు, మదరాసు.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధపథము

తామర తైలము	గజ్జిక తైలము	మోహిని తైలము
డబ్బీ 1-8 0-8-0	డబ్బీ 1-8 0-4-0	పీసా 1-8 0-12-0

అమృతాంజనము డిపో ర, తంబుకొట్టి పీథీ మదరాసు.

పకటన.

రాజమండ్రి నాళం సుబ్రహ్మణ్యం, మద్రై నారాయణమూర్తిగార్ల బానుంటు సిక్కుమిల్లు తాలూకు ఆర్డరు లో వుంటున్న అమ్మలు, పన్నుల సహా వ్యయము, రంగులు చేసే పనిముట్లు యింకా మిల్లులో సంబంధించిన యితర ఘన నిచర్ వగయిరా సామానులను ఈసంవత్సరము ఆగస్టు నెల 15, 16, 17 తారీఖులను సదరు మిల్లు వద్దకు తేలికేయించబడును. కావలసినవారు పాడుతుని పాటమె త్రమును వెంటనే చెల్లించవలెను. (1270)

నాళం సుబ్రహ్మణ్యం.

విజ్ఞాన చంద్రికా బుక్కు డిపో,
మాంటురోడ్, మదరాసు.

ఇక్కడ తెలుగు పుస్తకము లన్నియు న్యాయమైన వెలకు దొరుకును. కాగితములు ఉచితము.
 డాక్టరు. ఆచంట-లక్ష్మీపతి, బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎం.
 (946-387) మేనేజరు.

సావంతుని వనోపధి సారసపర్ణి

అపరిమిత రక్తమువలన జనించు వాడ్యములకు క్రిమిమువంటి వుండు. వరువులను, మచ్చలను, గండములను పుండ్లను, ప్రాకమెప్పులను అన్ని విధములవలన గలుగు చక్క రోగములను పోగొట్టును. (28)

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుద్ధికారిణి
 వనోపధి సారసపర్ణి గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైనను మధ్యవచ్చినను అన్ని విధములైన వనోపధి పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసవోషములను, నులబడ్డకమును కాల్చెసంబంధమును వాపులను పోగొట్టిరక్తమును శుభ్రపరుచును. శరీరారోగ్యమును గలుగజేయును. 16 రోజుల వరకు వుండుటకు 4 ఔన్సు బుడ్డిలో అమృతమును. పాపైటను. — వి. డి. సావంత్,

144. పనసవాడి, నెం 2 బొంబాయి
 Proprietor: P. D. SAVANT,
 Panaswadi, No. 144, No. 2, BOMBAY.

మీ బాయిలరు

విశేషకాలము పనిచేయవలెనన్న "ఇంగ్లీషుబాయిలరు కామోజిషన్"ను యుపయోగించవలయును. దాని సుపయోగించిన బాయిలర్లు త్రుప్పుపట్టి పొక్కులు పొక్కులుగా లేచి చెడిపోకుండుటయే గాక షెల్ ఫ్లిట్సుకు చక్కని మెరుగు నిచ్చును; ఆవమునున్న గొట్టములనున్న త్రుప్పు పట్టకుండగను శుభ్రముగాను నుంచును. ఈ కామోజిషన్ యుపయోగించినచో సంవత్సరముల తరబడి బాయిలరు చెడిపోకుండ ఎప్పుటి కప్పుడు క్రొత్తవానివలె నుండును.

దానియొక్క యుపయోగమును గురించియు ఫలజను గురించియు అసలు దేజంట్లకే వ్రాయవలయును.

5 గాలనులుగల రము 1-కి రు 26-0-0

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్క్సు,

తపాలపెట్టె నెం 553 రు

389

మదరాసు

(ప్రై కామోజిషన్ గోరునవ్వుడు ఈ పత్రిక పేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము)

లోకధ

గర్భాశయ నొగనివారికి:— శ్రీలక్ష్మి గణపతి ముగుసల బహిష్టి కాకుండుట, అకాలబహిష్టి, మైల బాహిష్టి, గాను, తిమ్మ-వగానుసావుట, వసుమతీగము, సంతానీనతి రక్తహీనత, మలబద్ధకము, నూలికావాతము, కీళ్లనొప్పులు, అరికాళ్లు, అరచేగులు మంట మొదలగు శ్రీమర్మ వ్యాధిలను ముగియును.

వెద్దబుడ్డి రు 8-0-0. చిన్నది రు. 1-10-0

అమృత

రక్తశుద్ధి ద్రావకము:— ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధకము, అజీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, సోమతీనము, మేహవ్రణములు, నుఖసంకటములు, నిస్సత్తున, కనుపులో మంట మొదలగు వ్యాధులను నివారించి శరీరమువలన కాంతిని ముఖమునకు తేజస్సును యిచ్చును.

వెద్దబుడ్డి రు 8-0-0. చిన్నది రు 1-10-0.

అరగ

జ్వర నివారిణి బుడ్డి 1-కి రు. 1-0-0
 కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద ఔషధశాల,
 పోలీసుకమిషనరు ఆఫీసు రోడ్డు, ఎటంబూరు, మద్రాస్.
 166 బ్రాంచి:— 9, బందగ పీథి, మద్రాసు.

301 పాశ్యపు వేంకటాచల 594

పండితులవారి సిద్ధపథములు.

లో కామయవార కస్తూరిమాత్రల నివృద్ధనను
 వ రి కి ం పు డు.

ప్రతి వత్సరమునకు లక్షలకొలది సీసాలు విక్రయింపబడుచున్నది.
 ఇండియావారు మాత్రమే కాక; బర్మా, సింజా, నువీయ, ఫీజి, మిలెడ్, హావై, మన్నగు ప్రదేశములవారు కూడ నీ సిద్ధపథమును, ఉపయోగించుచున్నారు.

మహాభాగము "ఒకేయొక లోకామయవార" కస్తూరి మాత్రల సీసా మీ యింట నున్న యెడల, మాటికి వైద్యుల సమయమును, నిరీక్షించి, మొరపెట్టుకొనుట తప్పిపోవును.

శీతలము, శీతవాతము, అజీర్ణము, సార్వజనీయము, జ్వరము, మాంద్యము, మలబద్ధకము, దగ్గు, గజమునొప్పి, బలహీనత, అనారోగ్యము, చెడ్డనీటిసంధి గలుగు వికారము, చిన్న బిడ్డలకు గలుగు జ్వరము, దగ్గు, వాయువు, మరియు కనేక రోగములను, ఈ సిద్ధామృత సేవనచే నాశ్వర్యముగా పోయి గుణము గలుగును.

వైద్యశాలలో న కేకవిధము లగునట్టియు సుపయోగకరములగు కర్మాటక మూలికలనుండియు యావధములను తయారు చేయబడుదురు.

రిజిస్టర్ చేసె యీవ్యాపార గురుతులు, ప్రతి సీసాయందును ఉండును; చూచి తీసికొనవలెను.

అనుపానపత్రము, ప్రతిసీసాలో గూడి యుండును. 260 మాత్రలన్న సీసా 4 అణాలు, మాత్రమే.

6 సీసాల లొకసారి తప్పించుకొనిన టపాల ఖర్చుతోకరి రు 1-6-0
 12 సీసాల లొకసారి కొనిన 2-12-0
 25 సీసాల లొకసారి కొనిన 5-0-0

సమస్త రోగములకు మానవ్య ఆయుర్వేదీయ సిద్ధపథములు దొరుకును.

విలాసము:— శ్రీ సీతారామవైద్యశాల, మద్రాసు.

